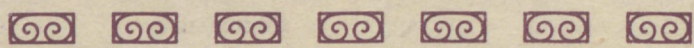

Siivorte Gulu

B. Pighlein. — Kristuse haudawiiimine.

Noorte Esi

Eesti Usklikkude Noorte C. E. Liidu häälkandja

Nr. 4

Kuues aastakäik

1926

Raks suri minu eest.

Saksa keelest Joh. Sarow.

Jalgi ei unusta ma seda, et kaks minu eest suri, — nii jutustas keegi merimees. — Meie laewasse oli pragu tekkinud ja meie andsime hädasignaali. Päästepaat tuli meile appi. Suure waewaga päästeti meie naised ja lapsed, päästepaat tuli ja läks, ja kui ta wiimne kord tagasi tuli, nägime meie, et terve meeskond, mis weel laewal oli, liig raske koorem wätkelele paadile oleks olnud. Enne aga, kui laew weel kord tagasi oleks jõudnud tulla, pidi laew juba põhja wäjunud olema.

Me heitsime liisku, kes pidi maha jääma. Liisk tabas mind. Hirm waldas mind. „Surmale määratud ja hukka mõistetud,“ ümisesin ma endamisi ja kõik mu patud seisid mu ees.

Ma ei olnud argplüks, ma ei lasknud midagi endas märgata, aga Jumala ja minu hinge wahel tundus midagi kohutawat.

Madruste seast oli üks, kes armastas Jumalat. Kui tihti oli ta minuga mu hinge üle rääkinud, aga ma olin ta wälja naernud ja talle õelnud, et tahan elu maitsta. Tema filmnägu oli ka nüüd rahulik ja ta muigas äkitselt. Ma mõtlesin kibe-

dalt: „Tal on hea naerda, ta päästetakse, liisk ei tabanud teda.“ Armas, wana sõber, kuidas wõisid ma sind nii walesti mõista!

Üksteise järele läksid inimesed päästepaati. Kui järg Johannes kätte jõudis, lükkas ta mind ette enese asemele ja ütles: „Mine ja minu asemel päästepaati, Thomas, ja tule taewas mulle wastu. Sina ei pea mitte surema ega hukkuma. Minu asi on korras.“

Ma ei tahtnud seda, aga mind tõugati kiiresti inimhulgast päästepaati. Johannes teadis, mida ta tahtis teha, aga ta ei olnud mulle enne sellest midagi õelnud.

Meie olime waewalt laewalt lahkunud, siis wajas ta ja temaga ühes minu ustaw päästja.

Ma tean ta läks Jeesuse juurde, aga ta suri minu eest. Eks ma ole teile tõtt kõnelnud: „Raks suri minu eest!“

Kui ma laewa nägin hukkumat, töötasin ma Jumalale, et kui ma weel päästetuna maale jõuan, siis ei pea Johannes asjata minu eest furnud olema. Johannes Jumal pidi wäärt olema, et Talle elada,

P. Sink. — Üks suri kõikide eest.

sest Johannes võis minu eest surra, et ma Jumala juurde tuleksin.

Esmalt mõtlesin ma rohkem Johannese peale, kui Jumala peale, ja kui mu feltiilsed meelitasid mind wanale teele, ütlesin neile awalikult: „Mina ei tule enam teiega. Johannes suri minu eest, et ma teda taewas kohtaksin. Ma ei wõi enam wana teed käia, sest ma ei taha, et Johannes asjata minu eest oleks surnud.“ Siis jätsid nad mu rahule, kui nägid, et ma tõsiselt oma otsuse juurde jäin, ja ma olin palju üksinda. — Et olin näinud Johannest piiblit lugewat ja armastawat, muretesin endale ka ühe. Jumalafõna oli mulle täiesti tundmata. Ma olin waeslapsena väga noorelt merele läinud ja polnud italgi piiblit lugenud. Nõnda arvasin ma, et taewasse

saavad need inimesed, kes head on ja pikad palwed paluvad.

Ma otjustasin ka olla hea. Seal leidsin ma, et Jeesus mu eest oli surnud ja Tema kalli were läbi kõik mu patud olid ära pestud, ja see tõi mind Jumala juurde, sest Jeesuse Kristuse veri teeb meid puhtaks kõigest patust. (1. Joh. 1: 7.)

Esmalt seisis Johannese surm minu ja mu wana nade pattude wahel, aga nüüd seisis mu Snnistegija surm seal wahel, sest Ta suri minu suurte pattude eest ja need ei lasunud enam minu peal.

Minu maine elu on werega ostetud ja ma loodan ükskord Issandat näha saada ja Johannest taewalikus hiilguses Tema juures.

Kristuse rist.

Ühes wanas kloostriis leidub hiiglapilt, mis kujutab Kristuse ristilöömist, püendatud ühe kuulsa kunstniku poolt — süwendamiseks ristilöömise mõttesse. See on õudne maal: kolm risti näiwad warjustama taewast ja maad, näiwad täitma terwet ilmaruumi, püha linna ja pealtwaatawat rahwahulka. Kõik muu kui kaugeneks waatleja pilkudele, ta näeb ainult ristilöödud Lunastajat, kelle haawust näib wahetpidamata woolama tume weri, ja neetud maa wõtab seda wastu. Kurjategijate wahel ripub Tema, Jumala Püha. Tardub ilm, kohmetuwad kurjategijad, tarduwad pilwed, tardub Jeruusalem. Wähe on lootust ülestõusmise ja lunastamise peale. Hinge waakumas on Jumala poeg ülekohtuste wahel. Rohekas-kollane taewas ja mustad pilwed ta pea ümber, ja kuni kõigi aegade lõpuni näib alla walguwat weri.

Wõrratu pilt järelemõtlemiseks! Kelle silme ees ei seisa ristilöödud Lunastaja, kui oleks ühteainsasse hiiglapilti kokku wõetud terve ajalugu, kelle horisonte ei täida see wapustaw tõsiasi ja ei pimesta kõiki ta päikesi, kes ei wärise selle surmamise needu eest, kes end siin kaassüüdlasena ei tunne, kes ei taja, et see on igawene sündmus, kõige olemise peamõte, inimloomu peegel; kes üdini ei kohku sellest tumedast werest, mis alla walgub igawesti ristipakult — see ei tunne iseennast ega oma wenda, see ei tunne ka üles-

tõusnud Päästjat, sellel puudub õige arusaamine Jumalast, kohtust, õigusest ja armastusest. Inimhinges peitub küll põlew igatsus Jumala järele; kel aga silme ees ei ole, kui wõimas on inimhinge tume tung, mis püstitas Jumala risti külge naelatult ülekohtuste waele, sellel on arusaamatu hinge igatsus Jumala järel ja langeb ühest eksitusest teise.

Nii mõnestki asjast tunneb inimene hirmu, millegi ees ei kohku ta aga rohkem kui Jumala ligiolu eest maailmas lihaksaanud Lunastajas. Aadam pangeb Jumala palge eest kuni oma päewade lõpuni. Aadam poob wahemeest risti, seni kui ilm seisab. Sellest inimtundmise tõsiasiast läheb kõik päästmistöö wälja.

Kristus ei ole mitte üksi taewalikke tõdesid meile ilmutanud, waid ka inimloomu tõelikkust wiimase tingani awalikuks teinud. Wast omas wahekorras Kristuse wastu on inimene end paljastanud, näidanud oma õiget wärwi. Wast ristilöödud Kristuses näeb inimlaps omi salajamaid mõtlemisi; näeb iseennast. Seni Jumal polnud inimeseks saanud, puudus juhus, kui inimsüdame terve waenlus Jumala wastu oleks wõinud waele tulla. Seepärast ei wõi Kristuse ristilöömist mitte küllalt süngena me waimusilma ette kujutada. Kes sellele külmaks jääb, on walelikkude paelus weel kinni.

„Die Jugendhilfe“ D. M.

Kes on suurem taewariigis?

Matt. 18: 1—6.

Jumalafõna on seda küsimust selgesti ära otjustanud, kuid inimestel on selle kohta ifka mitmesugused lahkarwamised.

See kahjulik arwamine, mis kord Issanda 12 jüngri hulka oli pääsnud, tahab weel tänapäewgi usklikke oma kõies finni hoida. Iseäranis siis, kui waimusilm usuleiguse läbi on tuhmits jäänud, mõõdetakse ja otjustatakse taewariigi asju ainult lihafilmsga. Lihameel on üks jagu maailmast ja kuradist, ta ei saada meid ital Jumala ligemale, waid ifka kaugemale. Ta hoiab

alati kaduwate asjade poole. Piibel ei õpeta waimuliku elu seisust wälise suuruse kaudu. Ei tohi lugu-pidamist ega wahetegemist olla ülema ja alama, rikka ja waele wahel (Jaak. 2: 1—9). Rahjuts on selles asjas piiblitee nagu kõrwale heidetud ja usuelu areneb suurema hulga usklikkudel hoopis teises suunas — wastupidi. Tõsine taewariigi suurus on lihafilma eest saladuses ja warjule pandud. Kui meie Issandalt küsiti, millal tuleb jumalariik (Luuk. 17: 20—21), siis wastas Ta: Jumalariik ei tule mitte ilmsi ehk wälisel

kujul, nagu mitmed arwawad. Paljudel on see põllu-
aif kallima taewariigi warandustega alles leidmata, ja
nende waimulikuts rikkuseks on ainult mõni ilus usunimi.

Ustlik, kes taewariigi tõsi on leidnud, ei tunne
enam muud nime kui ainult üht. Selle ühe nime läbi
walatakse taewalik elu tema südamesse (Ul. 1. 1: 3).
Agawene elu on leida ainult Jumala Poja ni-
mes (1. Joh. 5: 12—13). Ap. Paulus ütleb: Ju-
malariik on õigus, rahu ja rõõm, mida Pühawaim
kaasa toob, kui Ta meie südant omale templiks saab.
Need kallid rikkused mahuwad iga üksiku südamesse ja
wõiwad seal jumalariiki ilmutada. Tuhanded feeled
ja suured seltsid wõiwad selle wastu rääkida, öeldes
see pole õige, waid jumalariik on ainult meie hulgas.
Kuid süda, kes Jumala armus hingab, ei kuule enam

wõõraid hääli,
kui ainult oma
hea karjase
häält, kes te-
mas elab. —
Ei aita wäline
suurus, kui tae-
wariik Püha-
waimu läbi
meis ajel ei
leia. Me wõit-
sime palju suu-
rist asjadest
kiidelda, aga
kui see ainult
wäline suurus
on, siis petame
seega iseennast
ja teisi, kuid
Jumala ees
oleme ometi
waesed ja alas-
ti. Üks wäike
kallistiw on
palju suurema
wäärtusega,
kui kaugele
paistwad juure
nähtawa wa-

randuse fogud. See on suur effitus, et inimestele taewariiki
kui wälisist suurusist kuulutatatakse. Jeesust ei leitud Heroodese
paleest, kuhu targad esmalt läksid Teda otsima. Nijama
joofsewad veel tänapäew tuhanded inimesed ühest kõrgeist
pürgast teise Jeesust otsides. Nad leiawad sealt ainult
wälisist ilu ja pehmete riietega ehitud inimesi, kuid mitte
Jeesust, kes halwas sõimes hingas. Wäline suurus effi-
tab inimesi tõsiest elu eesmärgist kõrwale. Temal on
weel teine kahjulik külg, mis ta esimeste jüngerite juu-
res ette tuli, see on: ma ise tahan suur olla; tahan
olla nende hulgas, kes maailma silmas veel kuidagi
kõlbab j. n. e. Ustlikud, kes nüüjugust wälisist taewariiki
on tundma õpetatud, otustawad alati ühel meel: see on õige,
mis meie arwame, ja see on suur-
rim, mis meie suureks peame. Jeesus ei lubanud oma
jüngerile nüüjuguseid eksiawamisi, waid näitas neile
õiget jumalariiki seisuist. Meie oleme piiblist tähtsaid
mehi tundma õppinud, kellele nende suurus langemiseks

sai. Preester Geli, kes oma poegi austas rohkem kui
Jumalat, langes ühel päewal oma poegadega (1. Saam.
2: 29—30), Saul sai Jisraeli üle kuningaks, siis kui
ta omast meelest piiste oli ja Jumalat kartis. Kui ta
aga rahwa lugupidamisist ja au hakkas otsima, nende
meele järele talitades, siis jättis Jumal ta maha, ja
ta langes (1. Saam. 15: 24—30). Kuningad: Ne-
bukatneetfar, Belsatjar, Antiofus ja Heroodes langesid
oma au ja suuruse ohwriks. Njegi waga Saamuel
eksis, kui ta oma filmad suure Geliabi poole pööris.
Aga Jumal ütles: Ara waata tema näo ja suure pik-
kuse peale: See pole Jumala meelest midagi, mis ini-
mesed suureks peawad, inimene näeb ainult, mis filma ees,
aga Jumal näeb, mis südames on. Jumal ei walinud Ji-
sai poegadest ühtki, mis tema ise ette pani, waid wäike karja-

pois Taawet,
keda wäärtki ei
arwatud ette
kutsuda, see sai
Jumala wali-
tuseks, tema rah-
wa würstiks
(1. Saam. 16:
7—13. (Weel
meiegi ustlik-
kude tähtja-
mail päewil
korduwad ikka
need wanad
nähtused ja
Jisai kaldu-
wused, ja sellest
tulebki, et pä-
ris kuningas
ja karjane weel
paljudel tund-
mata on. Eieef.
37: 24.) Kui
Jisrael noor
ja wäike oli,
siis oli ta Ju-
malale armas
(Hoosea 11: 1),
aga kui ta

„Külwamine tee ääres.“

Pea sammuwad meil külwajad põldudel puistates lootuses teri
musta mulda. Ülalolew pilt kujutab ka „külwamist“ Egiptuses.
Misjonär istub rattal, mille abil wett kanalitesse tõstetakse, mis
oma korda põlde niisutab. Praegu on nende kriiksumine Egiptu-
ses waikinud, sest lõikajate sirbid teewad oma tööd.

suureks sai, siis löi ta tagant üles, ja jättis oma Jumala
maha. Selle tagajärg oli, et Jumal wiimaks terwe
suure Jisraeli ära lükkas, ja ütles prohveti läbi: Ma
tahan omale ühe wiletja ja hatwa rahwa üle jätta,
kes mu nime tunnawad. Sakariias kuulutas ette Kris-
tuse kannatust ja ütles: Siis tahan ma oma käe pöördada
wäikeste ja wiletjate lammaste poole. Need wiletjad
lambad on Jeesuse järelkäijad, kes siin maa peal wäike
Laatjaruse seisuses, kui rikka mehe laua all peawad
õigusteta elama. Aga neil on troostija, kes ütles:
Ara kardata, ja pisuke karjute, sest teie Jia heameel on
teile kuningriiki anda. Prohwet Jesaia oma 54. pea-
tükis räägib Kristuse fogudusest, kui sigimata naiste-
rahwast ehk neitsist, kellel lapsi polegi; ta hüüab: laula
rõõmjasti ja hõiska heleda häälega, sest tuleb päew,
millal on sul rohkem lapsi, kui sel, kellel mees on.
Kas tunnawad juba kõik ustlikud, mis prohwet nende
sõnadega tahtis öelda? Oh need jumalariiki asjad kät-

wad aina nagu wastu loodud wiisi (Room. 11 : 24). Lihaliwu meele mõistus ei wõi ial neid kätte saada (1. Kor. 2 : 14, 15). Waimulik inimene on lihale täiesti mõistmatu mõistatus. Jsegi paljudel usklikkudel pole ta wastu huwitust, jama kui Jisraeil Kristuse wastu (Jes. 53 : 2. ja Joh. 3 : 32). Nüüd ütlemad küll wiist mitmed : efsid siin kohal, sest need sõnad (nagu palju sõnu piiblis, mis usklikud ei taha omandada) jäetakse lihtjalt usmata rahwa jaoks. Pane tähele, sõber, et usklikkude hulgas on olemas kaks rahwast : a) Lihalapjed (wälistpidised), b) töotuse lapjed Room. 9 : 8 (seestpidised); Paul 45 : 14; Gewes. 3 : 17. Need olid jumalalapsed (1. Moos. 6 : 2), kes Noad päris narriks pidasid, kes kuiwa maa peale laewa ehitas, et jelles laewafeses üksainus perekond terve rahwa tuhandete, kurjade ja wagade hulgast pidi ellu jääma. — See mõte ei mahtunud ialgi nende pähe. — See oli nii suure sündmuse tarwis piisike ja liiga lihtne. Nii sama piisike arwatakse ka uue seaduse Noa laewa (1. Peetr. 3 : 21), et tuhanded, kes endid läbi ja läbi usklikuks peawad, lähewad põlastusega temast mööda. See suur jumalik tõde : „Et Kristus neitsist pidi sündima“, on paljudele jõledus. Nii sama röömustaw on, kui Kristuse fogudus (töotuse lapjed Room. 9 : 9) furd fogutakse (Matt. 24 : 31.) niisugusest hingedest, keda paljud fugugi selleks ei arwa, ja sama wõimatus peawad, kui sigimatu naise lapfi. Wäraw, mis ellu wiib, on wäga kitsas, ja piisut on neid, kes seda leiawad. Neid on palju, kes jumalariiki tahawad saada uste kaudu, mida nad ise loodawad läbi murda; ometi peawad nad furd, kui kitsas wäraw juba lukus, ukse taga wäljas olema (Jes. 33 : 7). Kristuse elu siin maa peal oli järgnew alandus. Ta sammud wiisid Teda ifka jügawamasse madalusse; kuni Ta kõigist inimestest wälja tõgatud (leeri taga Heebr. 13 : 12—13.) juure teotuse all surmati. Ojegu Tema — nii peame ka meie olema ses maailmas (1. Joh. 4 : 17). Jeesus jäi kõiges oma alanduses Jfale sõnawõtlikuks, sedafama lähewad meile kõige rohkem tarwis. Tahad ja sõber waimulikuks inimeseks saada, siis pead ja waimude Jfa sõna kuulma (Heebr. 12 : 9). Kui Pühawaim sinus wõib rääkida, siis peab sinu oma meel, mõistus ja tahtmine täiesti waitima. Prohwet ütleb : Iõukoer mõirab — kes ei peaks kartma. Nii sama ka — kui Jumal sinus räägib. Mis räägib siis Jumal — mis räägib Kristus, see Jumala elaw sõna meie wastu ? (Jlm. 19 : 13.) „Et meie peame Tema sarnaseks saama.“ Ja see on ainult siis wõimalik, kui kätme täiesti Tema jälis. Tema alandustee wiib meid digesse alandusse; Tema surmatee wiib meid sinna, kus meid Dema gariisti lüüakse. Kui Pühawaim sinu templis walitseb, siis saad ja imesid näha enese juures, mida sa muudu ei aimagi. Sinu juures algab peenike sijemine puhastustöö. Sa oled mitu aastat usklik olnud, kui forraga ilmuvad sinu ette asjad, mille üle sa ehmatad, need on sinu wäikesed patud, mis tänini sinu ees tühiised paistid olewat, kuid nüüd forraga nii suured, et ähwardawad fogu sinu elu. Sul pole teist teed, kui jälle Kolgata risti alla. Mina alamale lähew sinu tee. Su seestpidine hakkab selle wastu rääkima, mis wäljaspool paistis, mis teised, ehk mis ja ise enesest arwasid. See on tee, mis wiib sind enesepõlgamisele, ja ära-

salgamisele. Sa jääd wäljelt ifka furdforralt piisemaks, kuid ühes sellega hakkab sinu elu sõna järele tõeks minema. Tema peab kaswama — aga mina pean wähenema (Joh. 3 : 30). Meie ei saa elu rohkem maitsta, kui surma oleme maitanud. Mändus- ja surmaelule järgneb ülestõusmisel. Uks sellesse ellu on „Jeesus“. Ülestõusmine on hoopis teine elujätk. Ülestõusmise lapjed elawad taewastes asjades. Nad on ära ostetud maapealt ja wabad kõigest inimeste forraldusist. Kõik meie ühingud ja organifatsioonid ulatuvad ainult nii kaugemale. — Kuid nad lõpewad, kus algab waimulik taewane fogudus ja elu. On usklikke, kes end näitawad alandlikkudena, kuid see alandus on ainult wäline, aga mitte sõnawõtlik. Nad wõiwad ingli kombel jumalateenistusi pidada; aga räägi neile sest uksest, siis kargab wana madu südamest wälja, kes wihaga Jumala sõna põlgab ja teifiti põõrab. Armas sõber, õpi seda uft tundma, mis Jumal ise taewariigile ette on pannud. Kui see uks ka wäga kitsas oleks, siis walid ja selle, kui sul on tõsine tahtmine sisje minna. Näitab sinul sellest läbipääsmine üsna wõimatu olewat, siis on Jumal, kes wõib ja tahab sind läbi aidata. Astu alandusega Jumala seadusse, siis on Tema hea meel sind aidata (4. Moos. 14 : 8 ja Matt. 3 : 17). Keegi Jumala mees ütleb : „Kui taewasse peaks ainult kolm inimest pääsma, siis pean mina üks nendest kolmest olema.“ On sul see kindel teadmus, et oled üks nendest? Ara usalda selleks tõendusjeks wäliseid põhjusi. Ei aita weel, kui teised usklikud sulle seda ütewad. Kui ka maailma wägewad ja walitsejad oma allkirja ja pitseriga seda kinnitawad, see on kõik Jumala ees asjata. Seft jumalariik peab sinu südamesse tulema. Kõik tema seadus ja riigi furd peab sinu omaks saama. Minult siis wõid sa selle pärimises kindel olla. Kui Kristus usu läbi su südamesse asub, kui oled Tema töötatud Pühawaimuga kui pitseriga märgitud, siis oled sa tõesti jumalalaps ja pärija, siis oled liige Kristuse fogudusest (1. Kor. 12 : 13). Meil on alati rööm olnud näha, kui jumalariigist häästi on edenenud (nähtawast küljest). Kuid praegu näen ma suurt tarwidust usklikkude sijemises kaswamises, kuigi see esmalt näitaks wäljelt kahju tooma. Kõideoni sõjajuhk käis kahest proowist läbi, enne kui otjustaw tund saabus. Ei aita wäline suurus, ei tähenda pikad nimetirjad, tuhandeliste arwudega, kui need ainult inimeste arwud on, ja ometi Jumala ärawalimist wälja ei pea.

Lõppegu furd niisugused enesepetmised ja walerahustamised. Kadugu ka tühi suurus, mis ainult maailma-lastele omane. Saame kui lapjed alandlikuks Jumala ees, ja oma meelet piisikejeks. Siis wõime Kristuse ja Tema jüngri seisust dieti ära tunda (Wif. 3 : 7—10). Mändame end Jumala sõna alla, siis tahab Ta oma töötatud Waimu meile anda (Ap. teg. 5 : 32). Waim on, kes meid elawaks teeb, liha ei kõlba kuhugi (Joh. 6 : 63). Jumal tahab alandlikkude waimu elawaks teha. Salajane südame-inimene waitjes waimu kombes, see on Jumalale armas. Kõik, mis weel maailma ees midagi maksab — see ei kõlba Jumalale. Kui saame maailmale pühkmeks ja roistuks, siis wõib Jumal meid ära walitseda oma riigi au fandjaks. Kristuse teotus olgu meie au, see on see tõsine jumalariigi suurus, ta ifki on igatsuse ja armastamise wäärt. Joh. 8.

Kõrvekuningas.

1. Uja 12. R. L. Marlen.

Sauli meeletu wiha eest on põgenemas kõrve-
ükkilduses ja warju otstimas kalju pragude wahel
kuningaks, on teda Jisraeli õigustatud troonist eemal-
danud madal liha ning toores wägivald. „Ma olen
kõrvelinnu sarnaseks saanud; ma walwan ja olen
kui üksik lind katuse peal,“ Ps. 102. Sauli keewat
wiha Taaweti wastu näib waigistada suutwat üksi
wiimase veri.

Taawet on siin imelik pilt kannatajast Kristusest.
Ka tema on kuningas ja selleks ilma tulnud, kuid
maailma wereft nõretawad käed ülendawad teda
ristipuule. Täna weel käib tõstusk Kolgata teed maa-
ilma pilgete ja naeru saatel, kandes otsaesisel põi-
mitud okaskrooni. Jeesuse troo-
nile on istunud inimõistus ja
lihawõim. Näkku on temale
lõõdud kunst ja kirjandus ja
kõrwa ärde koolitarkus. Mood-
ne usuteadus on temalt rõõwi-
nud ta jumalikud ehted ja too-
res nalsahettes hültnud: Ennäe
i n i m e s t ! Tema aga waikib
ja kannatab ja omas waiki-
mises kõneleb wägewalt neile,
kel on kõrwad kuulda. Toored
lihawõimud on enda kätte kisku-
nud waimuelu õigused. Tund-
matult ja mõistmatult sammub
igawene elu. Pealaeasemele ja
hukkamõistetult seisab ta risti
all lihawõim. Läbiuuristatud
jalad aga tallawad maopea
sootuks.

Taawet on kuningas,
kuid üksnes usufilm näeb wari-
sewast lihawallitsusest wastupa-
nematul mõimusunnil kerkiwat
ta walget igawest trooni. Ur-
mastaw usufilm üksnes seletab
tumeda okaskrooni süngete war-
jude taga tema särawat ku-
ningaehet. Waimuelule on
wõõrad lihawõtted ega suuda ta kanda Sauli
raudriideid. Wõidetult ta mõidab ja jures elab.
Waimulik on tema sõdimiswiis. Nõrkuses on ta täie
wõimuse saanud, ta lihtsat lingu on täitnud usuwägi
ja kiwike on saanud wägewamaks Koljati mõõgast.
Tõesti tafased pärivad maa ja kannatajad omanda-
wad kroonid. Matt. 5: 5; Jlm. 2: 10.

Taaweti k a n g e l a s i l, kes läksid wälja
kõrvekuninga leeri, pidi olema imelik usu ennustaw
wõime. Lihtsa sulase näo taga pidid nad nägema
Jumala Poja särawat palet. See on jumaliku elu
omapärastus, et ta oma au warjab sulase palge warju,
Wil. 2: 7. Maailm, kes ainult pinnalist nähtawat
näeb, ei näe lihtsas sulasenaõl sammuwast ristikand-
jast mitte jumalikku au ja ilu.

Taaweti kangelased uskusid enam Jumala teoses,

kui olemiku nähtustise. Ses aga seisabki usu imelik
omadus, et ta seal näeb, kus inimõistus enam
ühtki ei seleta. Usu siisemised nägemused aitawad
teda üle halli olemiku — juhivad päikeselgusele,
elukõrgusele. Jumal tänatud, ikka weel leidub neid,
kes läbi aja kaduma loori näewat kerkiwat Kristuse
au trooni, mille eest põgenewad taewas ja maa.
Nende rõõm on, tema juurde kannatama minna
leeri taha, Heebr. 13: 13. Kannatused Kristuse pä-
raft ei ole neile rõhuvaks sundimuseks, waid kauni-
maks elueesõiguseks. Rooma keiser oli asunud täie-
likult usklikkude häwitamisele. Kuulda saades, et ka
Edesjas leidub usklikke, läkitas ta suurema wäeosa
neid püüdma ja surmama. Wäeosa pealik kord jälle

usklikkude jälgimisel osles, näeb
liht naist minemat laps kae
kõrwal. Naises tunneb ta ära
kristlast. Ta peab naise kinni
ja pärib temalt, kuhu ta läheb.
„Meie läheme kristlaste koos-
olekule,“ wastas usurõõmus
naine. Imestanult pärib talt
pealik, kas ta siis ei teada,
et on tulnud kristlasti wangis-
tama ja hukkama. Rahuliku
õndsusega wastab naine: „Küll
teame seda, seepärast ruttamegi
koosolekule, et Jeesust austada
oma surmaga!“ Selles lihtsas
naises elas ilma ärawõitew usk,
keda surm ei sureta ega kannat-
tused kohuta. Wabalt anna-
wad nad end seemnes Jumala
põllule.

Ükkildane kannataja kõrve-
kuningas Taawet oli mõitnud
nende meeste südamed. Usuline
nägemus tiiwustas minema
neid wälja tema juurde. Neid
ei pannud kohkuma ohwri wõ-
ratu suurus, sest armastusrõõm
on ohwerdada. Nad langesid
Sauli wiha alla, jattusid was-

tasrinda üldise arwamisega ja panid elu ja au
kaalule. Wõi olid ehk need raskused just need, mis
neid sellele teele meelitastdk!?! Otsib ju armastus
hädaohtusid, et oma suurust ilmutada. Igawesest
au mälestuses püsiwad piibli raamatust Taaweti kan-
gelaste nimed, kes tagakiusamise ajal tema poole
on tulnud ja temaga kannatanud. Pühawaim on
nende kaaskannatamist pidanud nii wäärtuslikuks, et
nende nimed on üles mõtnud igawesest raamatusse.
Ei kao ainuski armastusohwer, sest „üks mälestus-
raamat on kirjutatud tema palge ees nende heaks,
kes Jehoowat kardawad ja tema nime peale mõtle-
wad“ — Mal. 3: 3.

Rahlemata sai neilegi osaks muie ja pilge, wõib-
olla mõnigi „hea nõu“ antud mitte minna ujumärat-
seja juurde kõrbe. Ei ial suuda meeletute naer ja

Õde Eva Wühner
kahe Inglise õe wahel.

pimedate pilge usukangelasi filmapilgukski viitvata oma kuningat teenida ja armastada. Wastupanematul wõimusunnil tõmbab nende süda tema juurde leeri taha. Pühkmed, pühkmed on nende filmis endisef eluwäärtused. Uued igawesef eluwäärtused astuwad endiste kaduwate eluwäärtuste asemele. O, pühad ümberhindamistunnid ja sügawad kaalumishetked! Jah, Jumala kaalud kaaluwad teijiti kui selle ilma kaalud. Meie näeme nähtawat, Tema igawest. Teda ei peta säraw koor, waid ta näeb tuumi. Mitte asja nähtust, waid asja ennast hindab Isfand.

„Nende filmad olid kui lõukoerte filmad,“ ütleb neist pühakiri. Kui meie süda on otsustanud ja samm astunud, asub imelik usuwõidujõud meie hinge. Kindel hinge seisukoht teeb südame tugewaks, segane selgufeta seisukoht aga ta jõuetuks, kindlusetuks. Meie oskame omale kujutada ette neid kartmatuid usujulgeid lõukoerte filmi. Need filmad ei ole harjunud kohkuma ega nõrku järeleandmisj tegema. Kuninglik, waba on nende pilk — kavgustesse küülnw.

„Ja nemad olid nii kerged jooksuma, kui wäikesed hirwed mägede peal.“ Loomulik. Kui oleme wabanenud minewiku kammitsaist, saawad meie jalad wabaks jooksmiseks. O, teie õnnistatud hirwe kerged jalad, teie jooksu peab ilngi imetelema. Teie olete kohased jooksuma igawest maratontjooksu. Teie pärüte närtsimatu krooni. Teie filmad on selged, teie meel segamata, teid tiwustab armastus. Wõitjad oletel

„Oskasid kilbi ja piigi peale.“ Nad olid teadwalt sõdurid ja harjutasid end wõitluste jaoks. Lahti olid nad end rebinud nõrgestawast halli elu weeljustest, et sõdida ja wõita. Usk kuninga asjasse ja tahe wõita elustasid nende harjutust. Oskus ümber käia terve Jumala sõjariistadega (Gew. 6: 13—17) on otsustaw wõitluse tunnil. Nii nägid nad wälja ja nii olid nad kõrwekuninga kangelased. Niisuguste peale wõis end rajada kuningas, nendega wõis korda saata imet. Harilikult ei otsusta asja paljud, waid üksikud. Suured eeskujud töotawad, usujulged eelwõitlejad elustawad, tõmbawad kaasa. Nad lausa wõistlefid oma usu kangelastegudega ja püüdsid oma usku ja armastust oma kuninga wastu ilmutada wägitegudes. Kord, kui kuningal Taawetil on janu Bellemma kaewu wee järele (peat. 11: 18), murrawad kolm neist kangelasist waenlase leerist kartmata läbi ja tõid temale ihaldatud weft. Kuninga soow oli nende pühkam käsk. Ja paljud usklikke jätab külmaks ja ükskõikseks surija Jeesuse kisa wee järele ristipuul. Wennad-õed! Kas tahame olla wiletsamad kui wana testamendi usukangelased? Kas meie taewane kuningas ei ole wäärt, et temale toome ohwriks oma elu ja jõu ning anded, mis meil on?! Ilmutame usutegudes oma armastust oma Jeesuse wastul

„Need on needjamad, kes üle Jordani läksid, kui see üle kõigi kallaste

oli.“ Usundrk süda heidab meelt ära raskuste ees. Kuulge usukehwa Jisraeli hädaldamist mere kaldal: „Oled sa seepärast, et ei olnud haudu Egiptuses, meid ära toonud, et meie pidime kõrbe surema? Mispärast oled sa seda teinud, et sa meid oled Egiptusest wälja toonud? Eks see ole see sõna, mis meie su wastu rääkisime Egiptuses ja ütlesime: Seisa meist rahu, sest meie tahame Egiptuse rahwale tegu teha (häbt, häbi!), sest see on meile parem, et meie Egiptuse rahwale tegu teeme, kui et meie kõrbe ära sureme.“ Nad tahtsid parem orjato wõõra ikke all, kui wabaduswõitluses surra. Arwan, et on parem surra aufas wõitluses, kui elada hallis orjuses. Mitte nii ei mõelnud Taaweti kangelased kui Jisrael. Nende süda leegitses wõitlusihas oma Jumala asja eest. **Elu**, oma wäike elu, mis oli see nii suure asja eest. Armastan inimest, kes wõitluses ei arwesta endaga, kellede pahem käsi ei teagi wõrratuist ohwreist, mis toob parem. Wõitlused karastawad, teewad julgeks, usukindlaks. Just siis, kui üleminek üle Jordani raskeim, sammufid nad usujulguses taft läbi. Sõbrad! Raskused ei ole meile selleks antud, et nende taha seisma jääme, waid et neis oma usku ja armastust proowime. Läbielatud raskused kaswatawad meie hinge raudmara. Muidugi wirgutaw see. Niisugune usk on kaafakiskuw ja elustaw.

„Ja mõned Benjamini ja Juuda lastest tulid sinna Taaweti juurde.“ Niisugust kuningat tahtsid nad teenida, kellel niisugune sõjawägi. Usklikkudes kas austatakse Jeesus wõi jälle teotatakse. Teie pärast pilgatakse Jumala nime paganate seas, ütleb Paulus oma aja usklikkudele. Suurem wiiwitus ilma ewangelisatsoonis on usklikud, kes elawad tuimuses ja ilmameeles. Usklik sõber, mõista, et sina sfindad oma kuninga au, sinu kergemeel ja ilmameel heidawad tumeda warju sinu kuningale Jeesusele. Benjamini ja Juuda laste tulek jälle mõjus Manasse lastesse, nii et ka nemad tulid (salm 19) ja wiimaste tulek mõjus nii, et on öeldud „neid tuli palju päewast päewa Taaweti juurde.“ Sinu täielik äraandmine Isfandale mõjub tingimata sinu koduste ja tuttawate peale, nii et ka nemad tulewad. Õnnelikke, wõidujulgeid usklikke otsib ilm ja nende olek mõjub enam kui parimad kõned.

„Sest rõõm oli Jisraelis.“ Muidugi on Jisraelis rõõm, kui kuninga kangelaste wägi kaswab ja Jeesus austatud on omastes. Usk kaswatab rõõmu ja läbielamused suurendawad usku. Nii krooniwad usukangelased Jeesust maailma kuningaks, nagu Taaweti kangelased teda kroonifid Jisraeli kuningaks. Nende usk oli wõitew ja meie usk on wõim, mis maailma ära wõidab. Minult rõõmus kangelasmeel wõib saada Jumala au kandjaks. Sõbrad! Meie ei wõitle kahtlase asja eest, waid Jumala igawese auriigi eest. Tema on meiega ja tema wäes wõidame me.

Laul walule.

D. F.

Oo walud, oo kannatused, oo tulge ja wõtke mind oma elustawasse kaissu!

Oo pisarate wood, ahastuslikud ja lohutamatud, kohisege wõimsalt läbi mu hinge, oo peske puhtamaks kui läbipaistwam kristall!

Oo walud, oo kannatused, istudes mu maja läwel ootan teid kui kallimat mõrsjat. Teile on pühendatud mu laulud.

Mis oleks me elu, kui kurbust ei oleks, mis meie olemasolu pisaraita?

Me oleksime nagu päikesest ärakõrbenud rohuwäljad, nagu wihmata närbuwad lillekesed.

Mis oleks me elu nutu ja leinata?

Me oleksime nagu hääle seadmata kannel, millel on wõimatu mängida hurmawat wiisi. Me istuksime norgus peadega me hinge ärakuiwanud jõgede kallastel, ei ühtegi weetlewat laulu ei helaks me huultest.

Oo helisege, helisege walukeeled, oo laulge tänulaulu igawesele Jumalale, kes kannatusi löi, oo kummarduge Kolgata walumehe ees, kes maailma mõrudama karika tühjendas!

Oo walud, oo kannatused, teile on pühendatud mu laulud. Oo tulge ja wõtke mind oma elustawasse kaissu!

Istudes mu maja läwel ootan teid kui oma kallimat mõrsjat.

Üle kaugele woogude . . .

Õhtu . . .

Waikinud torm . . . Kustuwast kohinas, mis alanud teadmata kauguses ja nüüd lõppes ranna kõrgete määndide ladwus, liugleb alla wiimane, waibuw akord päewasest süüfooniast. Toonid nõrgad, wärisewad, kui surmaeelne hingus. Saabub waikus, täielik, suur — üle kõrgete määndide, üle kiwide wees ja üle tumerohilise mere, mis ääretu . . . Surmawaikus üle hiiglaste haua, kes wõitles, häwitas ja langes. — Wiimased helid — helid kauged, kustuwad, kajawad hinge kutsudes, kutsudes — kaua! . . . —

Rannal ta istuski . . . Üksik siin ja wõõras!

Üksik kui purustatud laew merel, mille purji ei puhu tuul; mis ei jõuagi sadamasse ulgumere kardetawailt laineilt. Üksik, kui koltunud kask, ranna kõrgete määndide rohilises massis, mille lehti kannab sügistuul ära kaugele — tühjusse . . . Üksik ja wõõras kui suwilinnuke, lagunud kalurionni katusel, unistades maast, kus ei puhu külmad tuuled. Maast kaugest, soojast — millisele lennuks sirutab tiibu . . . Jah, üksik nii! Ja wõõras . . .

Ent hinge waldab igatsus — igatsus imelik, magus: Jõuda üle kaugele, kaugele rohiliste woogude — kus kodu!

Oh, kuis wäega tõmbasid sinna, need õhtuwaikusse kustunud helid! Imelikud nii . . . Kuidas ammugi meelitasid ja kutsusid, täna kui ikka, ära siit! — Pehmelt ja armsalt, nii armsalt nagu üksnes koduhelid kutsuda wõiwad, kutsusid üle kaugele woogude — igatsetud rannale!

Sinna, kus waibus unne mere wõimas kohin wiimaseis laineis ja murdus wihaste hulka kohutaw mäng, heites wäsinult kaldale, kaldale, kus lõppes määratu ilmamere äär. Sinna jah kutsusid need helid, õrnuses kustuwad, kutsusid alaliselt — wõitwalt! Mässides hinge igatsusse ja põimides salasidemeid nägemata rannaga üle kaugele woogude . . . Ju siis, kui lõhkus tormihoog ägedas wihast mere nutwat pinda, kus turtsusid hirmsad murdlained,

loopides abitud ohwrit omil wahuseil kätel mõirates kaldale. Kui mõllaw jõud ses kohutawast keerus, tõstis kõrgele, kõrgele — wõi paiskas halastamatult põhjatu sügawusse ja üle ohwri lainetasid metsikult mässawad wood . . .

Jah, ju siis nägi lootuspikksilm kenamat randa — kodu! Ja igatsuskäed haarasid imelikke kutseid: Ära, ära! . . . Sinna, kus rahu, ilu ja õnn. Kus waikinud jäädawalt tormi wihane mõll ja lained enam ei löö nutwat pinda — — —

Wajub päike . . . Uuesti waid kajawad helid — helid kustuwad, maandudes määndide all . . .

Täna kui kostaks wõrratu hüüd kustuwast helides, elusüfoonia wiimaseist akordest. — Ja wägewa tõmbe loowad hinge kiired kuldseid, wajuwa päikese wõluwa kutsena: Tule oh nüüd! Ära siit, koju — üle woogude . . . Üle woogude, kus ehitatud silla wajuwa päike omist kiirist, kuldseist — kustuwast . . . Jah, nüüd! nüüd . . .

Eemal, kus ühines pimedus wete wihaste wõimudega, sündis õõ . . . Tõuseb kohutaw warjude leegion — wõimashulk! Kauge õõ õudsein wäljendus. Hääletult ligineb määratu pimeduse wägi üle must-rohilise mere. Põgenewad wiimased walguse kiired kohutawa wastase eest, aralt, wärisedes pugedes kauge, wajuwa päikese rüppe . . .

Tagasi, tagasi tõmmatakse kuldne sild nägematuist kätest. Mustab ülepääsmatu sügawus — kangeneb wõimalus. —

Wajus päike — wajus merre! . . .

Kudus kumaw ketas wilu woogudesse. Kaisutasid niisked käed kuldseid kiiri . . . Wõitis warjude hulk — algas õõ! — — — Suri wai kiwa õõ hõlma hinge katkenud toon . . .

Kustus koduheli! Ja igatsuse wiimane ohe hukkus mere märga rüppe kui wäsinud linnuke, üle ulgumere woogude kodu teel . . .

Sälis õõ — . . .

Rannal tukkusid kõrged, wäsinud määndid õõ mustas looris. Ja taewast langesid esimesed pisarad. — Kostis nutt! — — — M. K.

Ühendatud kuningriigi ülevaade.

Sp. W. Graham Scroggie järel G. T.

I. Saamueli raamatu jaotus:

I. Saamuel, prohvet-kohtumõistja peat. 1—12.

1. Jumalalt palutud ja saadud, peat. 1.
2. Araantud ja pühitsetud Jumalale, peat. 2.
3. Kutsutud Jumalalt, peat. 3.
4. Waikiv Jumala ees, kui nuhtlus töötati, peat. 4—6.
5. Wõidurikas Jumalaga Eben-Geferis, peat. 7.
6. Wõiab Sauli Jumala käsu järel, peat. 8—11.
7. Manitseb rahvast Jumalale ja paneb maha oma ameti, peat. 12.

II. Saul, inimeste walitud kuningas. peat. 13—31.

1. Tema patt Saamueli vastu, peat. 13—15.
 2. Tema patt Daaweti vastu, peat. 16—30.
 3. Tema patt isene vastu, peat. 31.
- Kõik ühtlasi patt Jumala vastu.

Ühendatud kuningriigi sõnum.

I. jagu Saamuel. 1. Saam. 1—19. peat.

See on wõib-olla kriitilisem ja tästjaim ajajärg Jisraeli ajaloo. Selle kestusel juhtusid ülitähtsad sündmused, millel olid rahwa elus suured tagajärjed. Wastuseks palwe peale sündis mees, kes omandas nende ajaloo iseloomu. Saamuel oli kohtumõistja ja wiimane ja prohwetite hulga esimene ning temas nägi rahwas üht selget ülemineku-aja järku. Ap. t. 3: 24, 13: 20; Hebr. 11: 32. Kui kohtumõistja, käis Saamuel kohalt kohale, walitsedes Jumala autoriteedi nimel (peat. 6: 15—17). Kui prohwet nägi ta ette uut ajajärku Jisraelis ja alustas uue ameti. Tõsi, et enne teda oli neid, keda nimetati prohwetiteks, kuid ei olnud organiseeritud prohwetiseisust. Wiimane tekkis Saalomoni ja selle kindlustamiseks ajutas ta prohwetite koolid, mis täitsid umbes meie aja seminaride ja kolledzhite aset. Meis koolides Jumalalt kutsutud mehed uurisid käsku ja käsuasetamist, tegid sellest aratirju, said rahwapäetajaks ja jutustajaks — wõitlejaks Jisraeli rahwuslõhude, perekondlõhude ja isiklõhude patude vastu. Ka õpetati neid nähtawasti muusikariistadel mängima ja muud asju (9: 19; 10: 5; 2. Kun. 2: 3—5; 4: 38; 6: 1). Kuid prohwetite suurim iseloomustus oli kartmata tõetunnistamise kõrwal — tulewiku ettekuulutamine. Wiimane nõudis iseloomu juhtimist, sest prohwetiteid nimetati ka nägijaks, see kes näeb, peat. 9: 9. Seni oli tähtsaim isik preester, siit peale — prohwet. Esimese läbi lähenes rahwas Jumalale, teise läbi lähenes Jumal rahwale. Kriisist nimetatakse Hebr. 3: 1 preestriks ja prohwetiks. „Apostel“ Jumalalt meie poole; „ülempreester“ meilt Jumala poole.

Saamuel on üks suurimaist iseloomudest Pühakirja ajaloo, kelle „mõju ei seisnud sõjalistes wõitudes, ei diplomaatilises osawuses ega poliitilises tarkuses, waid paimumatus aujus ja täielikus loiaalsuses Jumala tahtmisele.“ Temale usaldati raskest ülesanne, mis kunagi antud inimesele, wõib-olla peale Moosese, s. o.

rahwast raskest murranguajast läbi juhtida, mil uued olud tõid uusi tarwidusi ja mil rahwa tasapind oli madalaim. Preestrid olid jõuetud, nagu näha Gelist ja tema poegadeft, samuti prohwetid, nagu näeme Saamueli poegadeft (peat. 8: 1—5), sõjawägi lagunenud

Doré.

Jeesuse Kolgata tee algus.

Waiksele, kuid walurikkale ja raskele Keersmani ööle, milles saawutati kindel ja lõplik wõit, kus wõideti waenlane palwe sõjariistade, järgnes wäliselt raske ja teotaw teekond, mis lõppes Kolgatal. Kolgata teekonna algus hetke on püüdnud tabada kunstnik.

(4. peat). Sellest pimedast ja hädaohtlikust ajajärgust wiis see lihtne kindel waimulik mees Jumala abiga rahwa läbi. Tema usklik elu oli nii puhast, et ta wõis selle lõpul rahwast küsida, kas ta on kunagi mõnelt midagi wõtnud, kedagi petnud ehk meelethead nõudnud. Ja nad ütlesid: „Ei sa ole meid petnud ega meid rõhunud, ega kelleltki midagi wõtnud.“ Saamueli kõlblike ja waimlike jõu kõrwal on Simsoni suur kehalik jõud wäikeste tähtsusega. Teda paluti Jumalalt, saadi

Jumalalt, pühendati Jumalale ja ta elas Jumalale. Tema ajalugu peab hoolikalt uuritama, ja tema ees-kuju järel käidama.

II. jagu — Saul.

1. Saam. 8—31. peat. 1. A ja 10. p.

Siin on meie ees väga iseloomulik ülesloom, mis aratub meis ühtlasi imestust ja kaastundmust. Me wõime waadelda tema elulugu kolmes järgus: —

kuningriigi asemel ja omale nähtawa kuningas walida. Saamueli pojad ei olnud mitte nii kui tema ise, ja seda tarwitas rahwas oma arataganemise otsuse läbiwiimise põhjuseks. Sest peat. 8: 5 näitab, et nende soovitud põhjus oli, et saada teiste rahwaste sarnaseks, unustades, mis oli öeldud: „Sa oled üks püha rahwas Jehoowale, oma Jumalale; sind on Jehoowa, su Jumal, ära walitsenud, et sa temale pead olema üks iserahwas kõige rahwa seas, mis maa peal on.“ (5. Moos. 7: 6.)

Kuid nemad nõudsid kuningat. Muudugi oli see Saamueli haawamine ja wastuhakkamine Jumala tahtmisele ja walitsusele. „Nad ei ole sind põlanud, waid mind on nemad põlanud, et ma ei pea nende üle kuningas olema.“ Mittekadestamiswäärne ülesanne — astuda niisuguseis oludes taganewa rahwa etteotsa — langes Sauli osaks. Uut kuningat ilmutataks Saamueli (peat. 9: 15, 16), wõitaks (peat. 10: 1.) ja panna kse walitsejaks (peat. 10: 17—26). Kirjakoht, mis jutustab, kuidas tema prohwetiga kokku juhtus ja seda uudist kuulda sai, on väga õpetlik Jumala imelikust juhtimisest. Geslud, sulased, tütarlapjed ohwripäew, prohwet — kõik on selle sündmuste abeliku lülid, mis juhtisid teda troonile. On tõsi, et Jumal kästis Saamueli Sauli kuningaks wõida, kuid see käsimine põhjenes rahwa nõudmisele. Nähtaw kuningriik ja kuningas ei olnud Jumala plaanides oma rahwa kohta. Kuid kui nad ei taha Tema kõrgeima plaani järel käia, peawad rahulduma madalamaga. Wiimastki wõib kõige tarkuse ja armu Jumal juhtida nende kasuks ja oma eesmärgi läbiwiimiseks.

2. Tema walitus.

Kui tähele paneme Sauli walitust, näeme, et see on just kui need Egiptuse ehitused Jisraeli rõhumise aegadel, mille alumine osa ehitati õlgedega telliskiwideft, ülemine — õlgedeta telliskiwideft. See noormees algas hästi. Jumal pööris tema südame ja prohwetit ja wäewaim langes tema peale. Kui Beeliali lapsed teda naerisid ja pilkasid, siis „oli tema otsekui kurb“ — väga tarwilik omadus ka meie ajal (10. peat.). Kui Ammoni rahwas peale kippus, läks ta nende vastu ja häwitas nad täiesti (11. peat.). Kõik algas hästi, kuid et tal juurt ei olnud, kuiwas ta warsti ja suurem osa tema walitust on kurb ja tõsine pilt järjekindlast patust ja kaotuseft. Selle asemel, et loota Jumalalt wäge wilistite wõitmiseks, kuulutas ta äkitselt paastu (peat. 14.) ja lükkas terve rahwa patusse. Sest wäsimuseft ja näljast nõrgad, ei jõudnud sõjamehed õhtuni ennaft walitseda ja sõid liha toorelt ja jõid werd. (Waata 1. Moos. 9: 4; 3. Moos. 3: 17; 17: 10). Rahuldamatust kadestuseft ja piirita walitsemishimust taga kihutatud, püüdis ta korduwalt Daawetit surmata. Kui tema katsed üksteise järel nurjusid, walas ta oma sapi ja oma mässulise hinge wiha Moobi preestrite peale. (peat. 22). Kaks korda kinkis Daawet temale elu (peat. 24 ja 26), mille järel ta waen näis kaduwat, kuid ainult üüriseks. Nähes, et Jumal teda maha jätnud, leiame teda wiimaks oma saatuse üle nõidabega nõu pidawat, (keda ta paremail päewadel oma kuningriigist wälja ajas, peat. 28: 3). Tõesti kui madalale wõib inimene langeda. Hiigla

1. Tema tõusmine.

Gelmised neli ja pool aastajada oli Jisrael olnud Jumala otsekohese walituse all. Mooses juhtis neid kõrwes. Joosua töi neid töötatud maale. Siis tõsteti nende üle tarwiduse korral kohtumõistjad, — neid päästma wiletsuspäewil. See ajajärg on tuntud teokraatia ehk Jumala walituse nime all. See kestis kuni selle raamatu 7. peat, kuid nüüd on tulemas suur muudatus. Nad otsustasid seada monarchia nähtawa

kašwuga noormees, keda peat 9. ja 10. näeme alandliku ja sõnakuuleliku jumalafulafena oma usuelu algawat, astub näitelawalt 40 aastat hiljem patujena ja enesetapjana. Waatame nüüd üheks filmapilguks

3. Tema langemise

saladust. Tsemise ülewaates jätsime wälja kaks peatükki 13. ja 15., et neid siin isääralikult käsitada. Reis peitub Sauli kiire ja lõpliku langemise saladus. Beat. 10 : 8 Sauli wõidmise ajal, käsits Saamuel teda Riigali minna ja oodata seal seitse päewa kuni tema (Saamuel) tuleb ja ohwerdab tema eest. Beat. 13 : 4 leiame Sauli Riigalis. Tema pojat Jonatanil oli wilistite garnisoniga keebas kofkupõrge ja need Jisraeli waenlased olid järelikult väga ärritatud. Nähes, et tema sõjawägi hirmu pärast järjest kahaneb ja Saamueli määratud aeg käes, otustas Saul sõjawäe koondamiseks ja julgustamiseks ise põletamis- ja tänuohwreid ohwerdada. Waewalt kui ta seda sai lõpetanud, tuli Saamuel ja kerge südamega tõttas Saul tema wastu teda terwitama. Kuid terwitusele järgnes tõsine küsimus, siis raske ja ahwardaw wastus: „Eni kuningriik ei jää mitte seisma.“ (13 : 11, 13, 14). Teie küsite: „Oli tema süütegu siis nii suur?“ Kui meie paremini mõistame Jumala teid, siis näeme, et oli. Jumal seadis preestrid, prohwetid ja kuningad ning need ametid olid piiratud nende kandjatega. Ainult mõned erandid olid seatud Jumala poolt. Nii — Mooses oli ühtlasi prohwet ja preester, Saamuel — kohtumõistja, prohwet ja preester, kuid ainult kahel juhtumisel leiame kuningas- ja preestriameti ühendatud olemat. Melkiseedek on nimetatud pühakirjas kolm kord ja igalpool sügawama tähendusega.

a) 1. Moos. 14. p., kus tema läheb Kedorlaomeri sõjakäigult tagasiõudwa Abrahami wastu, õnnistab teda, wõtab kümnist, ja teatab Abrahamile kõrgeima Jumala nime.

b) Laul 110, kus ta on pandud etteahenduselks Messiasit tuhandeaastase rahuriigi wäes ja aus.

c) Heebr. 7 peat., kus see on lähemalt ära seletatud. Kui nüüd pöörame Sak. 6 : 13, loeme, et Kristus on tuhandeaastases rahuriigis „preester oma aujärje peal“ — ainuke, kes peale Melkiseedeki ühendab endas preestri ja kuninga. Niiviisi, ühel kuningal preestriametit omandada, oli Jumala etteahenduste mahafiskumine. Ainult kaks püüdsid seda teha — Uusia, kes selle tagajärjel jäi pidalitõbijeks oma surmapäewani,

ja Saul, kes selle tagajärjel kaotas trooni. Üle astuda Jumala korrast ja seadustest on süütegu, mida karistatakse alati wastawalt.

Sauli teist suurt pattu, mis kiirustas tema langemist, on kirjelatud 15. peat. Teda kästi Amaleki wastu minna ja „kõik sootuks ära kaotada.“ Selle asemel loeme, et Saul „ei tahtnud mitte neid sootuks ära kaotada“ (salm 9), waid jättis paremad weised ja puduloojused alles ja sõbrustas kuninga Nagagiga. Ta tegi seda — tema oma ütelse järgi — selleks, et rohkem Jumala tahtmise järele teha, kui teda kästi (20, 21). Ja siin järgneb see tõsine kirjakohut: „Sõnakuulmine on parem kui tapaohwer, tähelepanemine on parem kui jääte rasw.“ Jumal tegi korralduse, Saul muutis ja parandas selle ümber. Niiviisi Saul eitas Jumala üliwõimu ja oma olenewust Temaft, ja talitas oma kangekaelse tahtmise järele. Seepärast ütles Saamuel: „Et sina oled Jehoowa sõna ära põlanud, on ta sind jälle ära põlanud, et sa ei jää kuningaks.“ Kui teie hoolikalt jälgite Amaleki ajaloolse Wanas Testamendis, teie leiata, et see on väga selge etteahendus meie omaminast. Seda nimetatakse esimest forda ühendudes mitte Moosejega, waid Joosuaga (2. Moos. 17 p.), kes juhtis rahwa omamina surmale läbi Jordani. Amalek oli esimene waenlane, kellega Jisrael Egiptusest ära pääseseks kokku pörkas. Ja siinpool Paasjatalle werd ei ole meil wihafemat waenlast, kui meie omamina, mis nagu Amalek, peab täiesti ära kaotama. Sellega peab talitama, nagu Saamuel Nagagiga, „ta raius teda tükkideks Jehoowa ees.“

Sauli kolmas suur patt oli — nõupidamine Endori nõiaga, mida eespool tähendasime. Kõik need üleastumised on 1. Mja 10 : 13, 14 nimetatud, kui tema kurwa ja õnnetu lõpu otskohesed põhjusel (Hoos. 13 : 11). Balume, et Issand hoiaks meid —

a) Sõnakuulmatuse eest meile ilmutatud Jumala tahtmise suhtes peat. 13.

b) Meie omaelule ruumiamdmise eest peat. 15.

c) Teisist allikast abiotsimise eest, kui patu põhjusel meil tee Jumala juurde on suletud.

Wastused.

R u t i r a a m a t.

1. Kui jugulane, Lunastaja, Rahumees, Lõikuse Issand.

2. Tema oli Taaweti wana-wanaema.

Kolmefordue kutse.

A. Lindsay Glegg.

„Kutsutud Jeesuse Kristuse omadeks saama.“ — Room. 1 : 6.

„Kutsutud wähad olema.“ — Room. 1 : 7.

„Kutsutud apostliks.“ — Room. 1 : 1.

Meid kõiki on kutsutud Jeesuse Kristuse omadeks saama. Milline auline tõstasi! Mõned meist mõistawad seda imet ja õndsust, et Kristus meie oma on, kuid kas suudame mõista seda au, — Tema omad tohtida olla? Meie oleme Tema omad. Ta waatab meie peale isääraliku heameele ja rõõmuga. Ta on meid ostanud enesele maailmast.

Kui teie pühakirja uurite, siis leiata, et tõsine jumalaelu algab alati Jumala kutsumisega. Ma toon paar näidet.

Wõlke Mooseje lugu. „Jehoowa ingel ilmus temale tuleleegis kesk kibuwitsa põõsast . . . ja Jumal hüüdis tema wastu.“ Ehk Saamuel — „Jehoowa tuli seisits seal ja hüüdis . . . Saamuel! Saamuel!“ Nii sündis ka Jesaiaga. „Ja ma kuulsin Issanda häält, kes ütles: keda pean ma läkitama?“

Mõningaid inimesi ühendab omawahel elukutse, teisi kõrtsilett. Mõned on kutsutud üheskoos arsti-

teadust õppima. Meie oleme ühendatud jefi, et oleme „kutsutud Jeesuse Kristuse omadeks saama“. Meie kõik oleme üks Tema, wennad ja õed Jsfandas. Meie oleme kõik ühe meistri omad ja mõit-leme ühise eesmärgi eest.

Edasi, meid on „kutsutud pühad olema“. Urge alandage seda tõde oma läbielamuste tasapinnani, waid paluge Jumalat — tõsta teid oma ilmutuse kõrgusele. Meid on „kutsutud pühad olema“ — midagi vähem sellest; kutsutud täiesti pühad ja puhtad olema.

Miks walitses ja kutsus meid Kristus? Teie leiate wastuse Gemefuse 1:4. — „Nõnda kui Tema meid on ära walitsenud temas enne maailma asutamist, et meie pidime olema pühad“. Mõelge selle peale! Jumala Jsa maailma alguseft eesmärk oli, „et meie pühad oleksime“; Jumala poja eesmärk, kui ta rippus Kolgatal ristifambas, oli, „et meie pühad oleksime“. Pühawaimu eesmärk, kui ta tuli inimeste peale Nefipühil, oli, „et meie pühad oleksime“, Romlainfa Jumala Jsa, Poja ja Pühawaimu eesmärk ja tahtmine on, — „et meie pühad oleksime“. Kas elate kõrget ja püha elu?

Lõpuks, igalühte meis on „kutsutud apostlik“. Miks kutsus Jumal teid? Et teile andeks antaks ja puhtaks saaksite. Kuid miks andis ta teile andeks? on dieti veldud, et ta tegi seda samal põhjusel, miks meiegi oma tarbeasju ja söögiriistu puhastame — et meie neid mõikfime tarwitada.

Pange tähele järjekorda. „Kutsutud Jeesuse Kristuse omadeks saama“ — see on esimene kõne. Kui mul oleks võimalik ja ma oleksin väärt, ma tahaksin kõiki hoiatada: „Urge pange jumalariigitõlle inimest, kes ei ole uuesti jündinud!“

Moody armastas velda: „Jumal ei nõua kuldriistu ega ifegi hõberriistu, waid tema riistad peamad puhtad olema“. Ja Moodil oli õigus. Esmalt Kristuse omad. Jiis pühadus Kristuse pärast, ja jiis teenistuselu Temale. — „Kutsutud apostlik“ — üks wäljaläkitatu, — keda läkitatakse röömusõnumeid kuulutama maailmale. See on asi, mida meie kõik mõime teha. Oma teenistuskohas, kui tahan mõne sõnumi saata, kõlistan wälja jooksupoisi, ja see alandlikem ja wäikseim meie kontori teenijaift, wiib selle sinna, kuhu tarwis. Tõesti, teie mõite teha sedafama Kristuseft siin kaduwas, patuga-kõidatud maailmas. Jumal tahab, et teie kuulutaksite röömusõnumit Tema wabastawaft armastuseft. Teete teie seda?

Tuletage meelde — Jumalal on tarwis teid. Jumal ei ole teinud kaht inimest ühesarnaseks. Ta ei ole loonud kaht rohukõrtki ühesuguseks.

Ei ole maailmas teist teie farnast inimest, ega saa olema. Teie olete ainuke omasugune ja samuti mina. Ei ole kedagi teist, kel täpfelt meie tempera-

ment, meie kiufatused ja raskused. Nüüd waadake, mis järgneb: Mul on omad hädad ja puudused, milles Kristus mind aitab. Teil ei wõi olla minu hädafid, järelikult ka minu läbielamusi Kristuses. Kui ma Temast ei tunnista, riifun koguduseft pildi Kristuse lunastawaft armuwäest, mida keegi muu ei tunne. Jsfandal on teid tarwis. Teil on midagi tunnistada, mille järele ilm ootab ja millela ta seda jagu waesemaks peab jääma.

Mulle meeldib üks koht Andrew Bonar'i jutlustest, kus ta kirjeldab jüngrite wiimast maapealset kokkusaamist Jsfandaga. Neid kästi Seda Raalilea maal oodata ja Bonar kirjutas ilufasti, kuis nad teele läksid, harutades ifekeskis, mis küll Jsfand anda wõi velda tahab. Andreas arwas: — Kas ei olnud imelik, Jsfand ütles: „Oma rahu annan mina teile“. Mis mõib olla parem sellest. Ja Veetrus lifas: — Ta ütles: „Minu rööm jääb teise“, mis on ilufam, kui see. Ja armastatud apostel Johannes ütles: — Jsfand ütles mulle: „Jääge minu armastuse“. Ja ifegi kahtleja Toomas tähendas: — Jsfand on meile juba töotanud oma au. Ja kui nad nii oma wahel imetellid, mis küll Jsfand neile weel mõtleb anda, ilmus nende ette omas aus Jeesus ja ütles: „Ma olen teile annud minu rahu, minu röömu, minu armastuse, minu au. Nüüd minge ja rääkige teistele.“

Teate, mis on parem, kui Kristuse armastus teie südames? See on — näha kuidas see armastus astub kellegi teise ellu, keda teie juhtifite Päästja juurde. Mis on parem, kui Jsfanda rööm teie elus? see on — näha seda ülemoolawat röömu mõne teise elus, keda teie tõite Päästja risti alla. Kas on midagi aulifemat sellest sügawaft Jumala rahust teie südames? See on juhutada kedugi teist sellesse rahhu.

Minge ja rääkige teistele! „Teie olete kutsutud apostlik“, wälja läkitatud teistele Jumala imetõõft tunnistama. Tunnistaja räägib, mida ta näinud. „Ah“, ütleb mõni, „ma ei näinud seda, kui Jsfand maa peal kõndis. Ma ei näinud, kui ta pimedate filmi lahti tegi. Ma ei olnud ühes Tema apostlitiega Keetfemani aias. Ei wiibinud Kolgatal, kui Ta ristil rippus. „Minuga ei rääkinud ta Emmause teel“. Ma tean, sõber! Kuid kas ei ole su palweid kuulnud? Kas ei ole sa iial Kristuse ligolemist tunnud? Kas ei ole su patud andeks antud? Kas ei ole sul midagi rääkida Temast? Wõi ei suuda sa tunnistada sellest, mis Jsfand Jeesus sulle on teinud? Tunnista teistele oma Päästjast!

„Kutsutud Jeesuse Kristuse omadeks saama“ — Tema omad!

„Kutsutud pühad olema“ — Pühad!

„Kutsutud apostlik“ — Tunnistajaiks!

C. E. Times.

Noored! Saabuw konwerents wajab teie palweid!

Kui ta teisel hommikul oma wendade juurde tuli ja nendega teele läks, ei kõnelda meile, et nad wälimist muutust oma waimuliku isa juures oleksid morganud, aga ta nägu säras iseäralikult, mida ammu polnud enam näha olnud: pilw oli kadunud, mis nii kaua ta üle oli warjanud. „Zumal faitsegu sind, Alverno mägi!“ ütles ta pehme häälega, „meie ei saa üksteist iial enam näha!“ Küllades, kust ta läbi tuli, wõeti teda hõiskega vastu, aga ta ei pannud seda tähele; kui üks küla, kus teda ümber piirati ja rõõmuhüüetega terwitati, neil ammu juba selja taga oli, küsis ta mainitud küla nime nimetades, kas nad pea sinna jõudwat: ta näis kui ilusast unenäost üles ärkawat. Öhtul wõis Zumal teha oma sulase kae läbi terweks Monte Cafales ühe haige wenna ja järgmisel päewal nõrkade erkudega naise. Jeesus oli temaga, seda tundsid kõik, kes tema ligidale tulid; täna rohkem kui enne. Ja ta oli seal juures nii rõõmus ja täis armastust ja nii tuim wäliste mõjude vastu, et wendad teda rõõmuga waatlesid ja arwasid: ta wõiwat effida oma peatse surma ettekuulutusega, kuna ta terwis nüüd palju parem olewat.

Kui ta Portjuunkuulasse tagasi oli jõudnud, puhkas ta ainult mõned päewad; napu mees, kes teab, et tal wähe aega on, läks ta warsti jälle lõunapoolseisse Umbria jagudesse. Gelas tahtis teda tagasi nõuda, aga ta ei wõtnud tema sõna kuulda. Peab töötama, niikaua kui päew on! Kuidas wõis ta üht tundi raijata, kui ta teadis, et tal on aega wähe üle jäänud, mil ta surewale maailmale Jeesuse ewangeeliumi wõis kuulutada? Walu ja murega nägid wendad teda tihti kolmes ja neljas külas ühe päewa jooksul inimeste vastu kõnelewat, nägid ta filmnägu päew-päewalt kitsamaks ja kahwatumaks jääwat ja ta filmaseletuse ime kiiresti wähenewat.

Kui kardinal Ugolino oma sõbra tõsijest seisukorast kuulis, kutsus ta teda Rietise, kus sel korral paawst Hanorius elusjes ja mõned kuulsad arstid tema õukonnas wiibisid. See ei olnud lihtsake mehele maitse ega meele järele arstide juurde minna. Mis tähendasid talle walud, kui igawene au nii ligi oli! Talle meeldis aga ainult üks seisukord: taewase Jsa kätel hingata ja lasta Teda teha, mida ta tahtis. Aga Gelial läks korda teda siiski wiimaks reisule meelitada.

Teel wiibis ta õe Klaara juures, siin tahtis ta wälja puhata, siin weel kord Zumala palge ees kõik ära rääkida, mis südames liikus. Siin pidi ta kaemini peatuma, kui oli ette arwanud; sest siin jäi ta uuesti haigeks ja pidi peaaegu kuus nädalat ootama, enne kui ta jõud milgi kombel tagasi tuli. Kuidas rõõmustas ustaw sõbranna, et talle abiks wõis olla. Ta hoolitses ühtlasi oma õdedega igawiisi haige eest, kes niipalju nuttis, et ta filmad lõpuks üsna tuhmits läksid. Need olid pisarad tema waimulikude laste pärast ja ta ei tahtnud end troostida lasta, sest et ta armastus hoolimata kõigest hädaft, mida nad talle olid walmistanud, ikka muutumatuks oli jäänud.

Wis wendad ei mõistnud ja saatana kiusatusiks pidasid, seda mõistis õrna taktiga naisterahwa süda tema

kõrwal, kes oli sama kindel, sama täis põlewat armastust Jeesuse vastu nagu esimesel päewal ja nüüd haigele sõbrale weel enam kui terwise päewil nõuga ja jõuga abiks oli. Waikelt ja arukalt istus ta Franzil kõrwal, kui selle mõttet minewikus hulkusid. Ta meelde tuli päew, mil ta siit hiilgawas ülikonnas mööda ratsutas, pärast seda, kui raskest haiguseft oli saanud, ja kuidas siis Zumalast finni wõdetuna koju tuli; aeg, mil ta hiljem siin neid kime korraldas, seal pingil wälja puhkas ja siis altaril ristilöödud Onnis-tegija pildi ees oma elu ülesande ära tundis!

„Selle jalul istudes, keda ta enam armastas, kui maitse armastusega wõib armastada,“ ütleb Sabotier, „tundis Klaara oma sõbra hinge walule kaasa, aitas ta südame koormat kanda. Ja hoolimata pisarast, mis teda peaaegu pimedaks tegid, tuli uus rahu, uus julgus ja rõõm südamesse.“

Oma kättega oli Klaara Franzile puu okstest hurtliku rohueda walmistanud ja hoolimata hiirtest ja rottidest, mis teda seal piinasid ja une talt rööwisid, oli tal siiski hea tundmus ja ta arwas Zumala päikeskiirt St. Damianis läbi tunginud olewat udust, mis teda ümbritses.

Ühel päewal oli õel Klaaral ja wennal Franzil pikk jutuaamine isekeskis olnud. Nüüd oli aeg sööma minna. Waewalt alati söömist, kui Franz jälle täiesti enesesse wajus ja pilgud kaugusse pöördes näis rääkimatud helisid kuulwat. „Küidetud olgu Jesand!“ hüüdis ta wiimaks ja pöördudes õdede poole, kes teda juba murega waatlesid, arwaldas ta neile, mis talle praegu osaks oli saanud.

R u u e t e i s t k ü m n e s p e a t ü k k .

Surm on neelatud wõimusse.

I. Kor. 15: 15.

„Wiimisel eluaastal läks tema terve ihu nooremaks,“ ütleb Celano. Ei suutnud ta alati küll nõtruse pärast oma häälega sõprade vastu kõnelda, aga ta kannatamine ja wiis, kuidas ta kõik raskest kandis, ütlesid kõigile elawat jutlust. Kui ta natuke tugewamaks oli saanud, jatkati edasi reisu Rieti poole. Seal wõttis teda terve rahwas rongkäigus vastu, aga tema läks nii kiiresti kui wõis ühte wäljapool linna olewasse wäikesse kabelisse. Misti asi ei teinud ta hingele rohkem haiget, kui niisugune kultus, mida ta isikuga aeti. Ta tundis ka walu oma liiwaga finnikaetud armastustöö pärast. Oma wendkonnas pidi ta asju kuulma ja nägema, mis talle libedat südamewalu walmistasid, nii libedat, et kui ta küll waewalt kätt ja jalga wõis liigutada, siiski nuttes seda igatjes, kusagil paigas, kus teda ei tunta, weel kord jalatas wäheste wendadega oma tööd uuesti alata. Ka waieldi juba selle üle, ehk küll Franz alles elas, kellel õigus oleks ta furnukeha pühade jäänufena omandada. See oli palaw tuluke haige mehe õrnale ja alandlikule südamele. Tema wainne peidupaik ei pidanud talle kuigi kauaks puhkamiskohaks jääma: preester, kes esmalt küll seda omale auks pidas, teda vastu wõtta tohtida, kaotas kannatuse ja hea tuju, kui kokkuwoolaw rahwas ära tallas ta wi-

namäe, mis talle ainumaks fissetuleku allikaks oli. Franz märkas seda. „Mu wend,“ ütles ta, „palju wilja kandis su wiinamägi senini?“ „Meliteistkümmand möötu,“ lausus preester nukralt.

„Meie ei tohi mitte seepärast hädaldada ega muretseda, mis meie wõimuses muuta ei seisja,“ ütles Franz sõbralikult, „see pole Jeesuse meel. Ta wõib meile anda, mida me tarwitame, olgu ma su ees süüdlane, kui ja wiinamäelt sügisel vähem kui kaaskümmand möötu wilja saad.“ Franz teadis, et Jumal oma laste eest hoolitseb ja kellelegi ei lae sellest kahju tulla: ta ei jäänud oma lootusega häppi, aga preestri umbustu häbitati rikka lõikuse läbi. Paljud pidasid seda püha mehe uueks imeteoks, igal juhtumisel oli aga see armu imetegu, mida ta tänapäew Onnistegija omad läbi elawad. Tema lastele ei pundu midagi, waid elawad Tema tänujst.

Kui arst teda juurdles ja lõpuks arwas: „Jah, kõige esmalt peate nutmisest loobuma, waga wend,“ wastas Franz: „Wend arst, ei tohi armastusest walguse wastu, mis meil fääskedega ühine on, igawese walguse waatamist pisutki tagasi tõrjuda, sest waim ei ole liha pärast, waid liha waimu pärast walguse heateo jaanud.“

Arst ei wõinud teada ega mõista, et need pijarad pigistas wälja preesterlik teenistus: oli ta ju seda elu ajal nii laialisel ja sügawale minewal kombel harjutanud ja pidas seda muudest ülemaks teenistuseks, wäärtuslikemaks waranduseks, mida Jumal inimese kätte on wõinud usaldada. Ta wõitles kirjatähelelikult Jumalaga hingede pärast, ja sellest wõiks raamat kirjutada, kui selle mehe palweelu kirjeldada tahetaks. Igawikus awaldub, kui palju „pühade palweid“ maa pealt on üles tõusnud, ehk saame imestuma, kui palju enam nad tegid kui töö, mida statistika tihti kõrgelt hindab!

Suure kannatusega alistas Franz kõigile, mida temalt nõuti, ilma et lootust oleks pannud arstimiswiisidele, mida tema juures ette wõeti. Oli tema ju alati kõige käsuteenistuse wastane olnud: ei söömist ega paastumist, ei arsti tarwitamist ega mittetarwitamist ei pidanud ta õnnistuseks; wõis ta, südametunnistust haawamata, kellegi wastu armastust üles näidata, nagu selles juhtumises, andis ta oma isiklikud soowid üle.

Tema ihu, mida ta naljatades „wennaks eesliks“ nimetas ja mille kohta ta ütles, et selle peale ei pea armu heidetama, sest et see juba ifeenestest laiskusele kalduw olewat, oli nii pöduraks ja hellaks läinud, et inimeste külgepuutumist ei kannatanud. Mõningad on teda Hiibiga wõrrelnud, aga filmapilgugi ei ole ta, nagu see, Jumala helduse üle kahelnud. Ta nimetas kannatust omaks õeks ja ütles: „Oh, sellel ööl on jälle minu öde minu juures olnud,“ ja wennad teadsid siis, et tal palju kannatada olnud.

Mis haigus tal päriselt oli, wõib tolleaegsete kirjelbuste järele waewalt kindlasti öelda, näib kõige jõu lõppemine ja ihu kahanemine olewat. Muldne hoone, mis 43 aastat hingele eluasemeks olnud, ei tahtnud enam koos seista ja hing nagu waba funinganna tungis majast wälja, et üles minna Jeesuse juurde. Were-sülgamine, weetõbi ja muud hädad walmistasid kehale, mis juba furnukehale sarnanes, mõndagi piina. Pealegi leidis arst waja olewat filmahaiguse takistuseks, neid tulise rauaga põletada. Esmalt kohus Franz koleda abinõu eest tagasi, siis aga rääkis muutes: „Oh wend tuli, enne kõiki teisi asju on sind Jumal puh-taks, wägewaks ja kafulikuks loonud, ole mulle sel filmapilgul armuline, sa tead, kuidas ma sind armastan, ole seepärast mõistlik, ma palun sind.“

(Järgneb.)

Juubal.

Järeletrükk keelatud.

Jutustus weenutusajast. G. von Hederni järele tõlkinud D. W.

16

Edasi, tormist aetuna, ruttas mõõras Tsilla. Ei mõelnud nad, et nad hukatusse jooksewad orgu, millest teised kõik püüawad wälja pääfeda. Akki jäid nad kui naelutatud seisma. Mäenõlwakult awanes waade alla rohunurmele, ja seal seisis laew. Lained mängisid ta ümber, weel oli ta põhjas kinni, weel seisid ta seal kõikide filme ees: elaw jutlus. Suur uks oli juletud. Küll sammusid inimesed läbi wee ukse juurde, et awada teda, kuid ei õnnestunud. „Noa! Noa!“ hüüdisid nad, „awa meile! Sa kutsusid meid päästelaewa, kas sa ei näe, et hukkume?“

Ei kuulnud häält, ei wastust. Jehoowa sulges ukse, nad ei wõinud ega tohtinud kedagi fise lasta. Armuaeg oli möödunud, kohus käis armuandmatult teed.

Wärsedes nägi Tsilla seda kõike ja heitis end saatja kätse. „Kui peame surema, siis sureme ometi rõõmudes,“ hüüdis ta. „Tule surm, et ole sa hirmsam kui see Jumal, kes sind saadab. Meile pead ja õnneuksiks saama.“

Mees kandis Tsilla läbi wee. Ta ei tahtnud mõelda, et õnnetunne koha lõppema peab. Kuski pidi ometi weel pelgupaik olema. Minult ruttu laew muretseda ja ära fiit rahulikule maale. Seefugune

loodusime ei wõinud igalpool olla. Ei, praegu oli ta just Tsilla wõitnud, ja ta tahtis surma eemale peletada.

Nii jõudsid nad linna. Eks pidanud ju sealne kanalisatsioon hädaohu eemale hoidma? Kuid ei, seal paistis kole häwitustöö. Piitsa sunnil parandasid orjad tekkinud kahju. Igalpool nähti paate, walitseja walmistas laewa wäljasõiduks. Wäiksemad paadid kihutasid alla mett, ja mõnegi neist purustasid metsikud lained, jättes omanikke uut päästeabinõu otsima.

Tsilla laskis end kanda, ta ei awanud filmi, ega tahnud näha hirmsaid pilte. Nüüd jõudsid nad linna. Akski ei pannud neid tähele, igaliks mõtles enese peale. Kes hoolis nüüd weel teisest. Armu-tult tallati teine jalge alla, kui oli tarwis oma elu päästa. Häda, patt ja rööwimishimu sammusid käskkäes.

Suure lõbumaja saalidest kostis laul, kandlimäng ja naer. Sinna ruttas Tsilla temaga, kes jättis oma naise ja lapsed. Ja sealt ei tulnud nad enam, sest weel samal ööl awanesid tantsumaal all saladuslikud maaalused allikad, müürid lõhkesid ja hirmsa kisaga kadusid mehed ja naised sügawikku.

Kohus, kohus, kuhu ka film ei waata!

Bölwini wees sammus ettekuulutaja — na'ne ja kuulutas Jumala wiha. Preeftrid lahkusid templist, ähwardamad rufikad tõusid nende wastu, ja wihased hääled heitsid neile walet ette.

Ujuw laew tunnistas Jumala tõsidusest. Ei ükski naernud enam Noat, ainult needmine tõusis taewani, sest ei olnud mingit muud kaitset enam.

„Ja see möödub ja peab mööduma,“ hüüdsid mõned. „Me matame raha kufagile ja ootame fils kaljurlinkal paremat aega. Siis algame uuesti. Ei wõi ju ometi kultuur häwineda.“ Nii raske on inimesel lahkuda omast mõttest. Jumala mõtled on talle liig kõrged ja, kui ta Jumala tahtmisest ei hooli, liig wõõrad.

Waesed emad! Nad kandsid lapsed katuseile ega wõinud neid seal ometi, toita ega warjata. Ja inimestega ühes otsisid loomad warju kõrgemais kottades; et oma nälga kustutada, murdsid nad abituid. Pikal, õudsel ööl tõusid kaebed ja südantõhestaw hädakisa tähte poole. Kas ei olnud Jumalat, kes wõis aidata? — Ent taewast katsid endiselt hallid pilwed, wihma malas ja walas, ja inimsöö hädad kaswafid iga püewaga, knni nad esile kutsufid meeleheite ja ükskõiksuse, teistel nõdrameelsuse. Hädauputus — kohtuuputus — fuuruputus!

11. peatükk.

Nende hulgas, kes ruttasid mägedesse, olid tark Seeba tütreaga, Maagog ja tema naine. Ka Goomer naise ja kahe poisiga sammufid kaljuteel. Hirm kustutas seisuswahed, ülesruttajate hulgad mõtlesid ainult ühte: pääseda! Ent igauks kujutas seda omal wiisil.

Maagog kandis weekindlas riistas kaubakirju ja kalliswara, waewaga rühkis ta järsul, kitsal teel ülespoole.

„Kes wõis seda mõelda,“ rääkis ta wõimetus wihas oma ette. „Jäl, iial ei oleks ma seda uskunud, ja nii ruttu ja äkki!“

Ta naine sammus norus peaga. Nüüd oli ta naerdud, äratõugatud lapsel ometi õigus. Ja kuidas ta hoiatas ja palus, peaaegu oleks ema järele annud, peaaegu!

„Oh, oleksin ma läinud, oleksin ma ometi Noa sõnu enam hinnanud,“ hädaldas ta.

Maagog seisatas filmapilguks ja pühkis higi otsalt; siis ütles ta järjult: „Jäta need asjata õiged, naine. Kui ja nii selgesti teadsid, et meie lapsel oli õigus, oleksid ja pidanud kõik tegema ja meile Noa laewa koha muretsema, ja kui see oleks ka poole waranduse maksnud — kaotame ju nüüd ikkagi kõik. Kui pärast ehk saab jälle häid kaubalepinguid sõlmida, kui —“

Woolaw wesi fundis neid otsima uue tee ja takistas kõnelemist. Terwe tähelepanu koondus nüüd teele.

„Wiska ometi koorem seljast, sa ei saa ju edasi,“ kuulis ta enese kõrwal.

Ta pööris pea. „Seeba, sina! Targem tarkadest, ütles mulle, on loodusseadused muutunud? Kas on kunagi farnast ilma olnud. Millega see lõpeb?“

„Ta lõpeb meie rikitud soo hukkamisega,“ wastas filosoof, „just nii kuidas kuulutas — Noa.“

„Kas ja usud tõesti, et häwineme?“ karjus Maagog meeleheitel,

Seeba naeratas, ta seisis farnasest furnakartusest kõrgemal. Pikas üksilduses õpetas ta oma waimu tahtmisele alluma, ja ses tahtmises fundis ta end ka furnateed rahus käima. Miks otsis ta ometi päästmist seal, kus seda ei leitud? Ta tahtis laewa ujumas näha. Ta pilk sifemusse ja wanade teaduste uurimine näitafid talle selgesti, et kokkumarifemine peab tulema. Ometi tundis ta kadedust Noa tarkuse ees, ka ei tahtnud kangekaelne mõistus usufõna kuulda, ja nii jäi teadmiline wiljata ja samm enesest wälja tegemata.

Seeba kõrwal sammus ta tütar. Ta näol hiilgas rahu. Parima meelega oleks ta koju jäänud, ent ta ei raatsinud isast lahkuda. Ta filme ees heljus färaw walguskogu, ja ta südamas kõlas töotaw, saladuslik sõna maotollajast. „Enne kohus, siis Tema,“ kajas ta hinges. Ja kui ta patule pea rõhub, siis kustutab ta sellega ka tema süü.

Kui paljudest laipadest olid nad ju möödunud. Emad lapsukestega, kas oli neil furmasüü, kas ei pidanud kuidagiwiisi, kufagilpool kättesaamata kauguses tasandaw lepitus olema? Küll nägi film ka teist pilte. Seal lebas Juubali naine, seal Jiradi laip wõõra naise kõrwal. Jirad, kes hukkas ta mängufeltilise Tsilla! Kus peaks Tsilla olema? Kas mägedes isa juures? Waewalt wõis ta küll seal wälja kannatada. Kui walus oli wiimane wõõruskäik Tsilla juurde!

Ikka jälle pidi ta isa peale waatama. Tal seifid meeles isa eilsed sõnad: „Ma ei oleks pidanud sind wenna wõlgade eest ära andma, ma talitsasin nii oma auahnuse rahuldamiseks. Nüüd kaob niihästi au kui kuld.“ See oli tunnistus, millist ta sest uhkest fuust ei oleks iial oodanud. Siiski ei olnud tunnistuses kahetsefufe fädemekest, see oli ainult tõstiasjade kindlaks tegemine, ja neid ei saanud enam muuta. Kuidas wõis see, kellel oli nii palju tundmist, ometi wiimase hetkeni Jumalast mööda minna?

Tema, Seeba tütar, nägi Jumala imelikku wägewust just ta kohtutes. Oh, oleks ta küpsenud waremmini ja enam õppinud Temast; wõib-olla oleks Noa pääsmine ka tema osa olnud, ja ta oleks Noa poegade naiste saatuse jaganud. Nüüd aga kandis ta mehe ja isa süüd ja pidi — mida siis? — surema! Jah, ihu suri, kuid tõeliselt tundis ta, et see kohus ei ole Jumala wiimane sõna. Ja ta julges paluda, julges taewa-Jumalaga rääkida, ja ta palus seda armu, mida Jumal maorõhujas maailmale töotanud. Sest ajast oli temas suur kiidulaul, ja ta ei kartnud enam midagi.

Raeblik nutt äratas ta mõtetest. Goomeri wäike pois ei saanud enam edasi, terawad kiwid torkasid jalad weriseks, ja maast purtskaw wesi tegi talle hirmu. Noor naine kummardas ja wõttis lapse sülle. „Tule, ma kannan sind.“

Teda tabas isa tänulik pilk, kes pidi naist toetama ja teist poisist seljas kandma.

Rohe jutustas mees: „Ka mina töötasin laewa

kallal, ma kuulsin aumäärt laemafanda hoiatust ja jutlust ja näen nüüd ju liig hilja, millise waranduse ja eesmärgi ma kaotasin.“

„Jah, me tundsi, et see jumalamees ei wõi waletada,“ tõendas Goomeri naine, „kuid ei uskunud, et asi nii tõsine ja nii rutuline on.“

„Ja nüüd on kõik otsas,“ ütles mees. „Ma läksin laewa ukse taha kohje, kui wesi ju hakkas laineid lööma. Ma tunnen iga osakeist ehituses, kuid jäin hiljaks! Nädalatel enne uputust oli nii imelik waadata, kuidas loomad paaris sisse läksid. Imestasi, waatasime ja mõtlesime, et weel on aega, uks seisib ju pärani. Ent ühel hommikul, kui wihmawaling tuli, oli wäraw kinni; ei ole wäljaspool ega seespool linki, ma tean seda, ja kui ka Noa oleks tahtnud awada, ta ei oleks wõinud.“

„Kui meie ka nüüd weel usume Noa Jumalat, ei ole see hilja,“ wastas Seeba tütar ja püüdis istutada wäsinud mehese omi ebakindlaid mõtteid, mis füskki wõrsusid lootusest. Kas õnnetus? Mees oli nii närri ja wäsinud.

Ülewal kaljuaheliku harjal seisis mees. Ta seisis seal igapäew, sest ajast kui puhkes lahti sadu ja ta tütar ei tulnud koju. Ent sest ajast kui karjane käis ülewal ja jutustas, et tütar wõõra mehega oru poole läinud, ei oodanud ta teda enam. Ka see laps oli kadunud. Nüüd murdus wiimane, mis hoidis ülewal ta uhkuse. Oma elujõu kulutas ta seks, et näidata, kui rumalad on jumalapojad, ja nüüd pidi ta ise oma rumalust nägema. Juubal surmati, enne kui ta suri. Teda tabas Wägewaima nool, ja ta tundis seda. Kuhu pidi ta Tema eest põgenema, kuhu end peitma? Mis olid kõikawatfused, püüded, edu, milliseist ta kiitles? Kuhu jäid inimwaimu leidused, wägi ja au, hea kordaminek ja rõõm Tema kohtu ees? Halastamatult tõusew wesi kuulutas kõuehäälel Wägewaima miha, ja ta neelab kõik, kõik. Milline määruste ümberhindamine ei sünni sarnastel filmapiikudel!

Eluga olid kõik niidid läbi lõigatud, inimeste mõtted ja soowid näisid nii wäikesed, kui kõlas selle wägew hää, keda tagandasid inimesed!

Juubal mõtles tagasi oma läbikäimise peale selle mehega, kes pidi talle armukuulutajaks olema. Nüüd oli ta end lõplikult ja teadlikult Noast lahutanud, ja ta südant täitis pimedus. Ta silme ees seisis möödunud elu. Putt, ta uhkus, ja Tsilla, ta rõõm, need kadusid, ja ta ei pannud tähele. Ta kõrw oli Jumala häälele suletud, niisama kui ta losiwäraw kord jumalapoegadele. Küll tõmbus ta käsi rusikasfe, ometi pidi ta, mis olid hambaid kiristades, põlmed Jumala ette alandama ja tundma, et tema kohtud tõsised ja õiged on. Nii seisis Juubal ja seisis weel, kui awanesid sügawusallikad ka mägedes. Ta seisis ja tahtis laewa näha.

Ta nägi hirmul ülesruttawaid inimesi. Naeratus asus ta huulte, kui nägi, kuidas Maagog oma koorma

all ägas, ja walus joon libises tal üle näo nähes Seeba tütar oma armastuskoormaga. Tema käis wiimasena Tsilla juures, ja isa kartis ta mõju tütre juures. Nüüd nägi ta, et Seeba tütar walis parema osa. Juubal ruttas tulejaille wastu ja wõttis wäsinul koorma õlalt. „Miks teed ja seda, Seeba tütar, ja ei wõi ju ometi kedagi surmast päästa?“

„Ma wõin armastada, ja kui ma ka selle juures suren, siis ei ole ma asjata elanud,“ wastas ta. „Nüüd ei tarwitse end enam hoida; kui surm silma ees, wõib nii talitada, kuidas süda käsib.“ Naeratus muutis ta kahwatanud näo, ja õrnalt lükkas ta nõrkenud lapsel juuksed filmilt.

Juubal mõtles. „Tal on õigus. Kui surm silma ees, siis kaowad warjud, wiimasest hädas haarab igaüks sest kinni, mis talle lähim. Oh, minu õnnetu Tsilla, ka fina tegid nii, ja sa haarasid tühjuse, sest et su isa ei wõinud sulle teist tuge anda, ei tahtnud anda, waid surmas su südametunnistuse.“

Goomer seisis eemal. Juubali lähedus ei teinud talle rõõmu. Ent see sammus ta poole. „Goomer, ometi elab see Jumal, kelle wastu ma panin. Ja ta on meist tugewam. Nüüd ilmutab ta oma wõimu, ja meie ei wõi ta õiglastest käest põgeneda. Anna mulle kätt, Goomer, meie ei taha waenlasina samades woogudes hukkuda.“

Paik, millele koguti, oli kiltkivi rippumate kalju-pankade all ja pakkus wähe warju wihma ja tormi eest. Tulid uued hulgab, ja pea ei olnud ühtki waba paigakest enam.

Rajas läbilõikaw hüüe. Maagogi waranduskast kukkus, ja juba hoidis kellegi ahne käsi taft kramp-likult kinni.

„Minu omandus, wargad, wargad!“ karjus Maagog.

Tuli pilkaw wastus: „Omandus?! Kellel ta on, sellele kuulub, nüüd on mäng elu peale, sõida kuristikku, koht on miru!“ Rähjise hää. Maagog weeres sügawusse. Metsiku ilmega näol asus tapja wõidetud kohale ja hakkas warandusi waatlema, milliseid ta wast omandanud.

Hädaldamine, nutmine, karjumine, wandumine wõtsid wõimuse. Toiduaineid enam ei olnud. Meeleheitel langesid emad oma laste üle, neid nagu kaitses märja ja külma eest.

Juubalile näis, kui ei suudaks ta seda kanda. Ta waatas Seeba tütre poole, kelle isa ju weed ära kandsid. Tütar aitas nutjaid ja ütles oma ette wõidulaulu — töotuse maorõhujaft.

Juubali tugew käsi haaras taft kinni just siis, kui ta nõrkedes langes wette. „Ta ei pea ses hirm-
sas õhkkonnas lõppema,“ rääkis Juubal, „tema, puhas rikutute hulgas.“

Ja ta kandis ta kõrgemale kaljurünkale, see ulatas üle teiste. Ta asetask tütarlapse pea oma süle, kattis oma mantli ta üle ja ootas, kas ta ei awaks weel korraks filmad,

(Järgneb.)

Androkulus. Androkulus, kes elas esimesel aastasajal, keiser Neero ajal, oli Rooma pealiku ori Aafrikas ja pidi ühel päeval meile teadmata põhjusel põgenema. Pikemat aega elas ta koopas ja ei olnud vähe ehmatanud, kui nägi ühel päeval löwi koopa poole tulewat. Ta ootas, et elajas teda seal tükkideks tõmbab. Kuid näis, kui ei olekski löwil werejanu; ta lonkas, nähtawasti oli tal suur walu. Androkulus silmitses teda tähelepanelikult ja leidis pea, et löwi oli endale suure pinna jalga astunud. Mees wõttis südame rindu ja hakkas pinda wälja kiskuma. See õnnestus. Wabanenud walust ja takistusest jooksmissel, awaldas löwi tänu päästjale sellega, et ära läks, ega teinud mehele wähematki wiga.

Mõne aja pärast wõeti Androkulus kinni ja wiidi Rooma. Seal pidi ta arenile kiskjate ette wisatama, — metsik näidend, mis kordus wanas Roomas sagedasti ja pakkus lobu tuhandeile.

Surmale pühendatud Androkulus astus arenile, ja hiiglalöwi aeti ta peale. Wihaselt tormas loom mehe poole; ju ootasid pealtwaatajad orja tükkidekskiskumist, kuid — oh imel! — löwi kohmetab, liputab saba, heidab orja jalge ette ja lakub ta käsi, see oli sama löwi, keda Androkulus kord parandas, ja kes nüüd oma aitaja tundis. Werejanulised inimesed tahtsid Androkuluse ohwerdada, et lõbustada omi tootreid meeli, ent nüüd, nähes kõrwerööwli truud meeletuletust ja tänutunnet, waldas neid silmapilkne häbi; seepärast nad kinkisid Androkulusele elu. „Chr. Apologete'st“.

Noorte kuritegewus New-Yorgis. Ülaltoodud tabel näitab noorte kuritegewuse suurt langemist New-Yorgis keeluseaduse elluwiiemisest peale. Ta on katsutaw protest

keeluseaduse-wastaste ütelsele, kui oleks kuritegewus noorte seas kaswanud sest ajast, kui keelati joo wastawate jookide tarwitamine. Pandagu arwe tähele. Nad näitawad noorte kurjategijate arwu iga 100.000 arreteeritu kohta New-Yorgis. Aastad 1910—1918 kuulusid „märja“ ajasse; 1919 oli pool märg, pool kuiw; 1920—1923 olid „kuiwad“. Nii mõjus keeluseadus noorte kuritegewuse arwude peale. See tabel räägib selgemini kui sõnad.

„Chr. Apologete'st“

Wastatud palwed. Hermann Becker kirjutab wiimases „Joung China“ numbris järgmist: Mõni aeg tagasi tuli meie linna üks naine. Ühel päeval möödudes lapsega kabeli eest, palus uksehoidja teda sisse astuda ja puhata natuke. Siin kuulis ta ka esimest korda Jeesusest ning wõttis teda wastu kui Önnistegijat. 3 kuu pärast pidi naine pöörama koju, ehk küll mitte ristitud ega woides lugeda oma piiblit. Aga tal oli Jeesus südames ja kinnitas meile, et ei pea tema pärast kartma, sest tema ei kummardawat iial enam ebajumalaid. Kuus pika aastat elas tema mägestikus, ilma et oleksime teda korda näinud. Siiski tuli päew, mil kohtasin teda, kohe hakkas ta kiitma Issandat ja jutustas mulle järgmise tähtsa loo:

Kuue aasta eest koju minnes jutustas ta oma abikaasale ja 7-le lapsele Jeesusest. Ning suurte raskustega läks tal korda oma perekonnale selgeks teha ebajumalate mahajätmist. Tulid suured kurwastusajad ta elus. Paljud seal ümbruses surid laste rüugetesse ja ka tema lapsed jäid kõik haigeks. Preester ruttas kohe tema majja ja tõendas: haigus tulewat ebajumalate mitte austamisest. Neid hirmutati ka, et peaksid tingimata hüüdma ebajumalate poole, sest muidu surra lapsed ära. Aga naine pööris mehe poole öeldes: „Mina olen kindel, et Jeesus wõib meie lapsed terweks teha. Palume.“ Ja nad palusid ning Jumal tegi imelikult kõik 7 ilma arstirohuta ja arstita terweks, see sündmus waigistas täielikult nende waenlased.

Mitte kaua pärast seda jäi neil haigeks 2 seapörsast, mis oli praegu kõik nende wara. Jälle tulid sõbrad ja ütlesid: „Teie pörsad surewad tõesti, kui teie ei kutsu arsti.“ Aga naine wastas: „Mina usaldan Jeesust.“ Siis palus ta ühes mehega pörsaste pärast Jumalat. Ja tõesti mõlemad said terweks. Nüüd korjasid nad kõik ebajumalad kokku ja põletasid ära ning sellest päewast teenisid terve südamega Jeesust. Need uudised lagunesid ümbruses laiali ja paljud pöörisid Issanda poole.

Oh kui walmis on Issand meid aitama, kui ainult paneme oma usalduse Tema peale!

Egiptuse kuninganna Tetisheri, Thebe kuninga Tao abikaasa, näopilt (umb. a. 1640—1570 e. K.), kujutat meile Egiptuse kuningannade uhket kuninglikku peahet sellest ajajärgust, mil juudid Egiptuse orjuses wiibisid.

Keskelt läbi. Õpetaja Ludwig jutustab: „Kord läksin ma Z-st D-sse suure rahasummaga, nimelt kahe-tuhande frangiga kullas, ja teed, mis läks läbi kurikuulsa metsa. Raha nahkotis, rihmaga ümber niuete tõmmatud, teed käies näen ma paar hulgust wastu tulewat. Korraga tuletasin abinõu meelde, millest ma kusagil raamatus lugenud, ja et koht wõimalust pakkus seda tarwitada, arwan ma seda Jumala otsekoheseks abiks häda ajal. Ma astusin rahulikult silmapilguks kalmükünka taha, mis mind meeste silmade eest warjas, ja korjasin rutuga lähedalt hulga wäikesi kiwe. Nendega täitsin nahkkoti pärast seda, kui ma olin raha oma taskusse ja riietesse mahutanud. Siis mässisin veel rätiku koti ümber ja wiskas ta edasikandmiseks üle öla. Pärast seda astusin rahuga teele ja sammusin edasi. Hulgused ei lasknud mind paar sammu mööda minna, waid rebisid kotti seljast. Ma ei pannud palju wastu, waid jätsin koti nende kätte ja ruttasin edasi, kuna mehed, rahuldatud saagist, metsa kadusid. Önnelikult jõudsin rahaga sihile. Kurjategijate pettumust, rahakoti awamisel enesele ette kujutades, pidin waljusti naerma.“

Kui palju kannatawad elawad olewused külma? Katsete waral on selgunud, et konnad kandsid 20 kraadi külma kuna 30 ja 35 kraadi külma juures enam ellu ei ärganud. Aiatigid wõisid mõnepäewa wältusel 110—120 kraadi külma kannata, kuna see tigu, kellel karbis pragu juhtus olema, ära suri. Linnu munad kannatawad 1 kraad külma

Diagramm.

wälja, kuna 2 ja 3 kraadi külma juures neis arenemiswoime häwines, konna kude kannatab isegi 60 kraadi külma, ilma et selle juures oma edasi arenemise woimet oleks kaotanud. Sipelgate tupes tõugud häwinesid 0—5 kr. külma käes, mis sellest olenes, kas nad nooremad ehk wanemad olid. Siidiliblika munad kannatasid 40 kraadi. Huwitaw on, et kalad pärast kõwaks külmamist weel ellu ärgata woiwad, kus juures 20 kraadilist külma C. järele nad enam ei kannatanud.

Hauakõne enesetapjaile.
Prints Wilhelm (hiljem keiser Wilhelm II) wiis kord ühes wäiksemas

seltskonnas jutu enesetapmisele. Üks tuntud jutlustaja wastas selle peale, miks tema südametunnistustel põhjustel enesetapja haul kõnele da ei woiwat. „Siin mõtlen mina üsna teisisi, armas härra ametiwend,“ wõttis omal õrnal, ettewaatlikul wiisil sõna jutlustaja Windel. „Minu koguduses elas kord üks noormees oma ema ja õega. Nad olid täiesti kiriku wastased ja religioöselt ükskõiksed inimesed. Ühel päewal oli noormees omalt elu wõtnud. Ema lasi minult küsida, kas mina kõnelen puusärgi juures. Olin nõus ja kõnelesin sõna üle: „Issand,

oleksid Sina siin olnud, minu wend ei oleks mitte surnud.“ Kui waene inimlaps oma sisemises ja wälises Jumalale ei lase end hoida tugewast Jumala käest, siis muutub temas kõik pimedaks ja ta wajub. — Peale selle ei möödunud ükski püha, kus see perekond oleks kirikust puudunud. — Surnud ei wõi meie küll enam päästa, aga kas peaksime sügawalt liigutatud omaksid weel sügawale wajutama? Kus põld on küntud sarnaste waludega, on soodsam küllida head seemet ning sellepärast ei tohi üks jutlustaja sealt iialgi puududa.

Wälismaa teateid

Helsingis on Issand annud sel talwel teia ärkamisaja. Kui William ja Ceti Jofised jaanuarikuul lõpul sinna saabuud, oli ainult mõningaid, kes otsisid järelosoolekuis päästmist. Rahwas käis küll nende uues kirikus, kuid weebuaril lõpul hakkasid inimesed tulema risti juurde. Nõnda on mõnel õhtul 40—50 isikut päästmist nõudnud. Ka pidasid nad suuri ewangeliatsiooni koosolekuid Soome ooperisaalis ühes rootsi C. E.-lastega. Auline Kristus olgu kiidetud!

Marta Suurhällik baptisti tütarlaste kolledzhis Londonis, kirjutab: „Eile sai mulle suur õnn osaks. Õ. Ewa Wäh-

ner külastas mind. Ta lõpetab ülestõusmispuhiks haigerawituse kursuse ja lähed siis piiblitooli.“ — Issanda õnnistust piiblitoolis ja araabia keele õppimises!

L. Brenner Stetiinist: „Ma olen juba 7 nädalat homme siin olnud. Ja täna, täna on mul ja ka Crifal (Teilberg) üks tähtis päew — me saime täna hommikul haubid. Peaks te teadma, kui terge on Jeesusega töötada ja kui fenasti Ta kannab. Pean Teida tõesti tänama selle eest!“ — Andku Jumal teile palju jõudu kanda aega neid peakatteid!

Kodumaa teateid

21. märtil pühikeses Rakvere S. R. C. E. Ühing oma 7. aastapäewa. Peeti suurem koosolek Tuletõrjajate seltsi jaoks. Õhtul omawaheline koosviibimine. Õnnistaagu Issand neidki, kes weel töötawad — andku Ta peagi õnnistuse wihmu Rakverele.
Baptisti noorjoo ühise eesimees w. Kaups tegi

Saaremaal ja Hiiumaal pitema ringreisi, pidas rohkesti koosolekuid. Õnnistaagu Jeesus iie küllatud seemet.

Agastes Hiiumaal nagu kuuleme on wäike ärkamiskümnine olnud. — Kümme kumb inimest on päästmist leidnud. Tänu Issandale.

C. E.-laste piiblitugemise temiraamat.

Mäejutlus.

- Õ. 5. Düdsaks kiitmised. Matt. 5:1—12.
- T. 6. Nälg õiguse järele. Matt. 5:6; Room. 3:21—28.
- R. 7. Galastus. Matt. 5:7; 12:1—8.
- R. 8. Buhas süda. Matt. 5:8; Joh. 1:45—51.
- R. 9. Rahu armastus. Matt. 5:9; Gew. 4:1—6.
- L. 10. Tagatiusamine õiguse pärast. Matt. 5:10—12; 10:16—33.
- P. 11. Seefama on õnnis oma teos! Jaak. 1:25; 2:14—26.

Warjatud jumalateenistus.

- Õ. 12. Armuannete andmisest ja palumisest. Matt. 6:1—15.
- T. 13. Armastusest. Room. 12:9—21.
- R. 14. Mälestuseks Jumala ees. Ap. t. 10:1—8.
- R. 15. Usklik palwe. Mark. 11:19—26.
- R. 16. Wahet pidamata. 1. Tes. 5:12—25.
- L. 17. Puiustate wälja oma süda! Laul 62.
- P. 18. Warjatud jüdamejõud, rõõmus huulte tunnistus. Matt. 10:26—39.

Eluwoitmine wõi elukaotamine.

- Õ. 19. Jumala tahtmise tegemisest. Matt. 7:13—27.
- T. 20. Suur eestuju. Joh. 6:32—40.
- R. 21. Olge tegijad! Jaak. 1:19—27.
- R. 22. Heameelega teha. Laul 110:1—11.
- R. 23. See jääb igawikus. 1. Joh. 2:7—17.
- L. 24. Õnnis julanel! Laul. 12:35—48.
- P. 25. Õpeta mind tegema! Laul 143.

Kurbuse õnnistus.

- Õ. 26. Wiib Jeesuse juurde. Matt. 9:18—26.
- T. 17. Mandab. Laul 25:1—7.
- R. 28. Sunnib palwele. Mark. 5:22, 23. Hoos. 5:15—6, 3.

- R. 29. Häwitab lootuse inimeste peale. Mark. 5:24—26. 1. Peetr. 1:24, 25.
- R. 30. Aratab ja kutsub esile uju. Mark. 5:27—34; Ap. t. 4:23—32.

Ma.

- L. 1. Õpetab tähele panema sõna. Mark. 5:35, 36; Laul 119:67—72.
- P. 2. Wiib hurmast ellu. 2. Kor. 5:4—10.

Wiljarikas wõi wiljatu?

- Õ. 3. Wiljarikas wõi wiljatu? Matt. 3:1—9; 21:18—21.
- T. 4. Wiljatu, sest tuim. Ap. t. 17:22—34.
- R. 5. Wiljatu, sest lahutamatu. Zlm. 3:14—22.
- R. 6. Wiljarikas õige kuulmise läbi. Ap. t. 16:9—10.
- R. 7. Wiljarikas sõnatuulmise läbi. Ap. t. 2:37—42.
- L. 8. Wiljarikas kannatuses. 2. Kor. 8:1—6.
- P. 9. Wiljatus tingimused. Joh. 15.

Dige usf.

- Õ. 10. Kaananimaa naine wõi uju siiski. Matt. 15:21—28.
- T. 11. Rõder usf. Matt. 8:23—27.
- R. 12. Sinepiima usf. Matt. 17:14—21.
- R. 13. Kuidas usf tahtust wõidab. Laul 70.
- R. 14. Uju „ja“. Matt. 8:5—13.
- L. 15. Usf nägemisele. Mark. 5:37—43.
- P. 16. Zlma woitew usf. 1. Joh. 5:1—5; 10—13.

Jeesuse kuninga walitsus.

- Õ. 17. Jeesuse kuninga walituse ülesseadmine Jisraelis. Ap. t. 2:1—18.
- T. 18. Prohwetidest tõutatud. Joel 3:1—4. Jesaia 36:24—28.
- R. 19. Jeesuse poolt kinnitatud. Joh. 14:15—18; 16:7—15.

- N. 20. Jüngerid juhitate tõsiselt sellele. Lmf. 24:19; Ap. t. 1:1—8.
 N. 21. Iisrael teatate otustamisele. Ap. t. 3:13—21.
 L. 22. Jeesuse tuninga walituse algus paganate seas. Ap. t. 10:36—48.
 P. 23. Iisrael ärastetud, paganad äravalitud. Ap. t. 18:5—8; Room. 11:25—29.

Jeesuse au.

- G. 24. Kristuse ärastetamine. Matt. 17:1—13.
 L. 25. Meie nägime Tema au. 2. Peetr. 1:14—21.
 N. 26. Läbi surma wärawa, üles walgusele! Joh. 12:20—28.
 N. 27. Lumõjud. Joh. 7:33—39.
 N. 28. Jeesuse au Tema omastes. Joh. 17:1—19.

- L. 29. Meie olemus ümber kujunenud Tema pisbis. Wil. 3:12—21.
 P. 30. Tema juures au sees. Joh. 17:20—26.

Raotuses rikkalik wõit.

- G. 31. Müü ära, mis sul on! Matt. 19:16—26.

Juuni.

- L. 1. Õndsad, kes jeda julgewad! Lmf. 10:21—24.
 N. 2. Jäädawad warandused teie teem. Matt. 6:19—24.
 N. 3. Kni kaduwad on maised warandused! Roguja 5:7—14.
 N. 4. Wõit — raotusels. Lmf. 12:13—21.
 L. 5. Raotus — wõiduks. Wil. 3:1—11.
 P. 6. Ruidas teeniwad rikkad waeseid. Matt. 5:13—20.

Wäljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Wastutaw toimetaja: W. Rakles. Toimetuse address: Tallinn, Iisraeli t. nr. 12—6.

Tere tulemast!

II. Rajariikide "C. E." konverentsile

Tallinnas Nelipühi pühadel 23. 24. ja 25. mail s. a.

Na w a s: „C. E.“-laste waimulikud koosolekud, ärastus koosolek, tegelikud koosolekud.

Konverents algab 23. mail kell 9. hommiku S. Kloostri tän. poeglaste gümnaasiumi turnsaalis

Terwitus koosolekuga. Konverentsil suuremal arwul osawõtjaid wäljamaalt, nende seas meie ilmalidud juht Dr. Clark.

Konverentsi ajal „C. E.“ näitus Rohked wäljapanekud kodumaa ja wälismaa „C. E.“ tööst. Ühingute tegewusest.

Jagafugused teated konverentsi ajal saab b ü r o o s t.

Ujub konverentsi ruumides.

Warsti on 2. Rajariikide Konverentsi päewad käes. — Tõhime terwitada kaaswõtjaid naabermailt ja ka enda kodumaalt. — Olge kõik tere tulema Tallinna.

Noored, ärge unustagem, et ka teist oleneb palju konverentsi hea fordaminek. Täitkem oma kohut: p a l u g e m , t o e t a g e m .

Et konverentsile loota rohkesti osawõtjaid, eraldi wälismaalt, siis oleks soowitaw, et kodumaalt osawõtjad katkufsid ööforterisi leida tutawate juures. Kuid Tallinna „Siniise Kristi“ ruumid Luise t. Nr. 11. ja Ew. Kristlaste palvemaja S. Kompasi t. Nr. 14. jääwad siiski kodumaa külastajatele ööforteriteks.

Sõõgi eest tuleb osawõtjatel ise hoolitseda. Ööforterites on wõimalust anda ainult teed suhkruga.

Magamisriided (tekk, padi, linad) palutakse kaasa tuua. Konverentsi toimefond.

I. Nelipühi pühäl 23. mail s. a. Rajariikide „C. E.“ konverentsi ajal peetakse Tallinnas Jaani kirikus

Suur waimulik kontsert

Soome ja Eesti „C. E.“ laulukooride osawõttel, algus kell 8. õhtu. Pileti hinnad 100, 50 ja 25 mfk.

Et oodata kahe konverentsi tõttu suuremal arwul osawõtjaid, siis wõetakse juba nüüd ettetellimisi pilette peale wastu. Selles palume pöörata „Noorte Etsu“ agentide ja ühingute juhatuste poole, kellele saawad tellimisi-lehed wäljasaadetud. On soowitud ettetellimise juures piletiraha ära tasuda.

II. Nelipühi pühäl 24. mail s. a. Tallinnas, S. Kloostri tänawas Poeglaste gümnaasiumi turnsaalis peetakse

„C. E. aastapeakoosolek.“

algus kell 7 hommikul.

Tähtsate päewakorra punktide pärast kõigi ühingute saadikute osawõtt tingimata tarwilik.

Jga ühing saadab iga 15 tegewliikme kohta ühe saadiku. Ühingud alla 15 tegewliikme saadawad ka ühe saadiku. Liidu juhatus.

Järgmine „Noorte Etsu“ number 5 ilmub juubeli numbrina mitmewärwiliise kaanega, paksem, rohkesti pildistatud, seepärast hinna poolest ka kallim. Eksemplaride arv on suurem kui harilikult.

Noored — laotagem sedagi numbert armastuse ja huwiga laiali.

Number tuleb alles konverentsi esimesel päewal müügil.

Oma õele kodumaale järele läks meie armas wend

Woldemar Mooses

28. weebruari 1926.

Narwa C. E. Ühing.

Tallinna S. R. C. E. usklik Noorte Ühingu päikesepaiste-toimefond korraldab 9. mail 1926 kell 4 p. l. ühingu ruumes Luise tn. 11.

Lillepäewa.

Kõned, laulud — lilled. Lilled müügil milleist saadud raha — haigete heaks läheb. Rohket osawõttu lootes.

Ühingu päikesepaiste-toimefond.

I. Tallinna matustalitusäri asub nüüd

Wene tänaw nr. 10, kõne tr. 6-98, postimaja wastas.

Aust. w. I. Sakeus.

Teen iga-fuguseid kellasepatõid.

Tellimised palun ära anda: Tallinnas: „Selttimehe“ kaupluse ehk töökotta Willarwi tän. 3—10 (hoowi peal).

Terwitades w. G. Henny.